

MAGYAR BANKSZÖVETSÉG

BESZÁMOLÓ
a Bankszövetség 2011. II. negyedévi tevékenységéről

Budapest, 2011. július

Tartalomjegyzék

I. SZABÁLYOZÁSI, ÖNSZABÁLYOZÁLYOZÁSI KÉRDÉSEK	4
1. Otthonvédő törvény.....	4
2. Az Országgyűléshez T/3504 számon benyújtott, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetek csődeljárásának és felszámolásának különleges szabályairól szóló törvényjavaslat.....	5
3. Vörösiszap-károsult banki adósok	7
4. Egyeztetés a közjegyzői díjak ügyében.....	7
5. Felügyeleti és jegybanki adatszolgáltatás	8
6. Állami lakástámogatásokkal kapcsolatos elszámolási vita az NGM-mel.....	8
7. Az adózás egyszerűsítése	9
8. Bejelentés a PSZÁF-hoz a Vár - Holding Kft. tevékenysége ügyében.....	9
9. Ombudsmani vizsgálat a villamos energia vezetékjogok utólagos ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével kapcsolatban.....	10
10. Ombudsmani vizsgálat a bírósági végrehajtásban közreműködő jogi képviselő munkadíjáról.....	10
11. Ombudsmani vizsgálat az önálló bírósági végrehajtó díjazásával kapcsolatban	11
12. Felkészülés a Pénzügyi Békéltető Testület működésének megkezdésére.....	11
13. A szegedi ítéletábrá ítélete	12
14. Közreműködés a banki szakügyintézők vizsgáztatásában	12
II. UNIÓS SZABÁLYOZÁS	13
1. Uniós szabályozás-tervezet a jelzáloghitelezésről	13
2. A THM uniós szabályozásának módosulása	14
3. Megalakult a TARGET2-Securities Nemzeti Felhasználói Fórum.....	14
III. A MAGYAR BANKSZÖVETSÉG KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉGE.....	15
1. A közvélemény tájékoztatása	15
2. Panaszos levelek.....	15
3. Fogyasztói csoportok.....	15
III. BANKSZÖVETSÉGI RENDEZVÉNYEK, MUNKACSOPORTOK	16
1. Konferenciák	16
1.1 FATCA konferencia	16
1.2 Számviteli konferencia hitelezéssel, és kockázatkezeléssel foglalkozó banki szakértőknek.....	16
1.3 AZ EBF Pénzforgalmi Rendszerek Bizottságának ülése Budapesten	17
1.4 Az EBF Fizikai Biztonsági Munkacsoportjának budapesti ülése	17
2. Megbeszélések	18
2.1 Agrárhitelezés.....	18
2.2 KKV hitelezés	18
2.3 Az energiaszektor hitelezése	18
3. Bankszövetségi munkacsoportok	18
3.1 Makrogazdasági munkacsoport.....	18
3.2 Pénzforgalmi Munkacsoport	19
3.3 IT Biztonsági Munkacsoport.....	19
3.4 Bankkártya Munkacsoport	19
3.5 Workout munkabizottság	20
3.6 Humán- és Fizikai Biztonsági munkacsoport.....	20
3.7 Compliance Munkacsoport	20
3.8 Pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni Munkacsoport	20

3.9 Ad hoc munkabizottság a devizahitelek megmentésével kapcsolatos kormányzati programhoz kapcsolódóan.....	21
MELLÉKLET	22
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:.....	22
SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET – AZ EBF BANKFELÜGYELETI BIZOTTSÁGÁNAK A TEVÉKENYSÉGE.....	22
1. A tőkekövetelmény és likviditás-szabályozással (Bázel III) kapcsolatos fejlemények ...	22
1.1 A Bázeli III dokumentum újabb változata	22
1.2 A rendszerszempontról fontos globális bankok (G-SIBs) szabályozása	22
1.3 Jelentő táblák a Bázel III bevezetéséről	23
2. A Bázel III európai implementálásával (CRD 4) kapcsolatos lobby tevékenység.....	24
2.1 EBF magas szintű levél a CRD 4-hez – Találkozó az EU Bizottság illetékeseivel ...	24
2.2 Az EBF az új szabályozás export-finanszírozásra gyakorolt hatásáról.....	25
2.3 A BusinessEurope és az EBF közös levele a CRD 4-ről és a likviditási rátákról.....	26
2.4 Az Olasz Bankszövetség javaslata a KKV-knak nyújtott hitelek „kiegyensúlyozási tényezőjére”	26
2.5 Direktíva, vagy rendelet - Vita az Egységes Európai Szabálykönyvről.....	27
2.6 A szoftverek szabályozói kezelése	27
2.7 A harmadik országbeli hitelminősítő ügynökségek (HMÜ-k) minősítéseinek a kezelése	28
3. Egyéb szabályozási események.....	28
3.1 Az FSB az árnyék banki tevékenységről.....	28
3.2 A 2011-es európai stressz teszt eredményei.....	29
3.3 ECON szavazás a befektető védelmi direktíváról.....	30
3.4 A COREP felülvizsgálata.....	31
4. További EBF és EBIC fejlemények	31
4.1 Az EBF új elnökének a közleménye	31
4.2 Találkozó az Európai Rendszerkockázati Tanács képviselőivel.....	32
4.3 EBF vélemény a betétbiztosítási direktíva parlamenti módosításához	32
4.4 EBIC vélemény a válságkezelési keretéről	33
5. EBF Munkabizottságok.....	33
5.1 Kommunikációs Bizottság	33
5.2 Gazdasági és Monetáris Bizottság.....	34
5.3 Jogi Bizottság	34

I. SZABÁLYOZÁSI, ÖNSZABÁLYOZÁLYOZÁSI KÉRDÉSEK

1. Otthonvédő törvény

Az Elnökség Gyuris Dániel (OTP Jzb. és OTP Ltp.) és Harmati László (FHB) urakat bízta meg azzal, hogy az ún. otthonvédő csomag megalkotása során a kormányzattal való tárgyalások alkalmával képviselje a banki közösséget. A lehetséges megoldás elveiről több ízben is egyeztetünk a tagbankok elsőszámú vezetőivel, majd a nagy többséggel elfogadott koncepció részleteit és a kormányzati szakértői egyeztetéseket a bankok által delegált szakértői munkacsoport folytatta le. Ennek nyomán született meg a devizakölcsönök törlesztési árfolyamának rögzítéséről és a lakóingatlanok kényszerértékesítésének rendjéről szóló törvény amely a címének megfelelően két fő részből áll: az első a svájci frankban (CHF), Európában (EUR), illetve Japánban (JPY) eladósodott jelzáloghitel adósoknak nyújtandó speciális, ún. gyűjtőszámla-hitelről szól. A második rész a korábbi, részben a végrehajtást, részben a kilakoltatást korlátozó intézkedések helyett vezet be egy egységes rendszert a végrehajtások tekintetében. Az egyes intézkedések a következőképpen mutathatók be.

A pénzügyi intézmények rögzített árfolyamot alkalmaznak a CHF, EUR, JPY hiteleknél 36 hónapon keresztül, de legkésőbb 2014. december 31.-ig, amennyiben az ügyfél ezt 2011. december 31-ig kéri. A tényleges és a rögzített árfolyam különbözetére kötelesek erre jogosult ügyfeleiknek gyűjtőszámlahitel nyújtani. A rögzített árfolyam 180 CHF/HUF a CHF esetén, 2510 EUR/HUF EUR esetén, illetve 200 JPY/100 HUF a JPY hitelek esetén. Ez a program csak a 90 napi késedelemnél kisebb késedelemmel érintett hitelek adósa számára elérhető, azonban lehetőség van arra, hogy az adósok a fennálló késedelmüket csökkentve mégis belépjenek a programba, amennyiben a biztosíték forgalmi értéke a hitelnyújtáskor nem haladta meg a 30 millió forintot. A gyűjtőszámla hitel kamata megegyezik a 3 havi BUBOR mindenkori aktuális mértékével. Amennyiben az aktuális piaci árfolyam a rögzített árfolyam alá csökken, az adós továbbra is a rögzített árfolyamon törleszt, és a különbözetet a gyűjtőszámla-hitel törlesztésére kell fordítani, amíg a gyűjtőszámla-hitelt az ügyfél vissza nem fizeti. Ezt követően az aktuális piaci árfolyamon kell az adósnak törlesztenie.

A 36 hónapos időszak lejártát követően, illetve 2015-től az adósoknak a piaci árfolyamon kell a CHF/EUR/JPY hitel törlesztő részleteit megfizetni, egyben el kell kezdeni törleszteni részletekben a gyűjtőszámla-hitelt. A gyűjtőszámla hitelre vonatkozó hitelkeret-szerződés végső lejáratára nem lehet korábbi, mint a devizakölcsön végső lejáratára. A pénzügyi intézmény a gyűjtőszámla hitelre vonatkozó hitelkeret-szerződés futamidejét – a hiteladós életkorát is figyelembe véve – úgy határozza meg, hogy annak visszafizetése a devizakölcsön törlesztőrészletét is figyelembe véve aránytalanul magas havi törlesztési terhet a hiteladós számára ne jelentsen. Az aránytalanul magas havi törlesztési terhet mértékét kormányrendelet fogja majd meghatározni. A gyűjtőszámlahitel ügyleti kamata a törlesztési időszakban nem haladhatja meg a pénzügyi intézmény által a kapcsolódó devizakölcsön céljával azonos célra nyújtott forinthitelre meghatározott piaci kamat mértékét.

A pénzügyi intézmények szabadon dönthetnek a gyűjtőszámlához nyújtott állami kezességvállalás igénybevételéről, amelynek díját külön Kormányrendelet fogja meghatározni. Az állam készfizető kezességet vállal a gyűjtőszámla hitelből eredő tartozások 100%-áért a rögzített árfolyam alkalmazási időszaka alatt. Egyszerű kezesként felel az állam a gyűjtőszámla hitelből eredő, legfeljebb a rögzített árfolyam alkalmazási időszaka záró időpontjában fennálló tartozások 25%-áért a rögzített árfolyam alkalmazási időszaka záró időpontját követően. Az adós a gyűjtőszámla hitelt csak a gyűjtőszámlahitel és a devizahitel egyidejű előtörlesztésével mondhatja fel, míg a Pénzügyi intézmény a gyűjtőszámla hitelt a

hiteladós 90 napot meghaladó fizetési késedelme, vagy a fedezeti ingatlannal szemben megindított végrehajtás miatt mondhatja fel. Előtörlesztés esetén az aktuális CHF/EUR/JPY árfolyamot kell alkalmazni.

A törvény második része egy kényszerértékesítési kvóta-rendszert vezet be 2011. október 1-től 2014. december 31-ig; 2011. október 1-ig néhány átmeneti szabály alkalmazandó. A törvény hatálya kiterjed minden lakáshitel-szerződésből eredő hiteltartozásra, amelynek biztosítására lakóingatlant jelzálogjoggal terheltek meg. Ennek megfelelően bármely hitelező, akinek lakáshitel-szerződésből eredő követelése van, a törvénnyel összhangban köteles eljárni – vagyis nincsenek a kvótaszabályozás hatálya alól kivont hitelezői csoportok. A bankcsoportok egyetlen hitelezőnek tekintendők.

A hitelező 2011. október 1-jétől 2014. december 31-éig csak annak a fedezeti ingatlannak a kényszerértékesítését kezdeményezheti, amelyet ilyen célra a Törvény szerint kijelölt. Kényszerértékesítés területi alapon kezdeményezhető ingatlannal szemben (19 megye és Budapest), amennyiben a lakáshitel-szerződésből eredő lejárt tartozás megfizetése tekintetében több mint 90 napos késedelem áll fenn. A kvóta az idő múlásával növekszik: Q4 2011: 2%; 2012: 3%; 2013: 4%; 2014: 5%. A bázis az összes olyan ingatlan, amely 90 napot meghaladó késedelemmel érintett lakáshitel-szerződés biztosítékát képezi. Más hitelező (pl. egy közműcég) által indított végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás nem számít be a Pénzügyi intézmény által indított végrehajtási eljárások számába. A Felügyeletnek negyedévente jelenteni kell az összes fedezeti ingatlan, valamint a kényszerértékesítésre kijelölt ingatlanok számát a kijelölt fedezeti ingatlanok pontos fekvése, alapterülete, és fedezeti értéke megjelölésével. A kilakoltatási moratórium egységesen megszűnik 2011 október 31-én. Július 1-jétől eddig az időpontig már lehetséges a kilakoltatás minden olyan ingatlan esetében, amely olyan jelzáloghitel biztosítéka, ahol a forgalmi érték a 30 millió forintot, illetve a hitelösszeg a 20 millió forintot meghaladta a hitelnyújtáskor.

2. Az Országgyűléshez T/3504 számon benyújtott, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetek csődeljárásának és felszámolásának különleges szabályairól szóló törvényjavaslat

A törvényjavaslatot önálló képviselői indítvánnyal nyújtották be az Országgyűléshez. A törvény jogbizonytalanságot kelt azzal, hogy nem normatív módon határozza meg, hogy mely szervezetek minősülnek nemzetgazdaságilag kiemelt jelentőségűek, hanem a Kormány egyedileg, rendelettel fogja a már megindult eljárásokban az egyes cégeket az állami tulajdonú vagyongazdálkodó, felszámoló eljárása alá vonni. Erre az eljárásra sajátos szabályok vonatkoznak majd, amelyek a hitelezők helyzetét alapvetően érintik. Az eljárási határidők általában lerövidülnek, pl. az óvadéki jogosult az általános szabályoktól eltérően csak két hónapig érvényesítheti a jogait.

A Kormány rendeletében nemzetgazdaságilag kiemelt jelentőségűnek minősített gazdálkodó szervezet felszámolása esetén az adós cég vagyonát is sajátos szabályok szerint kell értékesíteni. Az adós cég tevékenységének továbbfolytatásához fűződő közérdek figyelembe vételével a felszámolónak meg kell kísérelnie az adós vagyonát működő üzemenként, a forgalomban elérhető legmagasabb áron értékesíteni. Ha az eljárás céljának eléréséhez szükséges, az értékesítés a nyilvánosság kizárásával történik: zártkörű pályázattal, közvetlen tárgyalás során. Ilyen esetben legalább 3 független értékbecslő értékbecslését be kell szerezni, s ezek számtani átlagánál nem lehet alacsonyabb az értékesítési ár. Egy közmű-szolgáltatási vagy közlekedési szempontból kiemelkedő fontosságú állami vagy akár önkormányzati

tulajdonú cég esetén könnyen elképzelhető, hogy a reális becült érték megállapítása mennyire irreális feladat összehasonlító árak, forgalmi adatok hiányában.

Nem nyilvános értékesítés esetén nem kell a hitelezői választmányt előzetesen tájékoztatni, az nem kérheti a becstérték felülvizsgálatát. A hitelezők nem gyakorolhatják azt a jogukat, hogy három sikertelen pályázat vagy árverés esetén a zálogjogosult hitelező megvásárolja becstérteken a vagyontárgyat, amennyiben ezzel a hitelezői választmányt egyetért.

A hitelezők a szabályozás normativitásának hiányában és a visszaható hatály miatt sem tudhatják, hogy az általuk hitelezett vállalkozás ezen új rendelkezések alá esik-e egy későbbi fizetésképtelenségi eljárásban. Ezt a többletkockázatot a pénzügyi intézmények a rájuk vonatkozó egyéb – prudens hitelezési, tőkekövetelményi – jogszabályi előírások miatt kénytelenek lesznek beárzni. Ez összhatásában ellene hat, diszfunkcionális módon a gazdaságélénkítési, munkahely-teremtési törekvéseknek.

A most elfogadott törvény a nemzetgazdaságilag kiemelt cégekre vonatkozó külön szabályok megállapításán túl, hitelezővédelmi szempontból olyan lényeges kérdésben módosította a csődeljárásra vonatkozó szabályokat, amelyek kihatása messzemenő. A csődegyezségekre vonatkozó szabályok közé olyan rendelkezés került be, mely szerint azokra a hitelezőkre, akik nem jelentették be követelésüket a csődeljárásba, a hitelezői egyezség hatálya nem terjed ki, de az ilyen jogosult nem érvényesítheti az adóssal szemben a követelését, kizárólag a más által indított felszámolási eljárásban jelentheti be a még el nem évült követelését. Késedelmi kamatot, késedelmi pótlékot, pótlék, bírság jellegű követelést azonban nem érvényesíthet. A jelenlegi rendelkezések szerint a hitelező, ha nem jelenti be az igényét a csődeljárásban, nincs korlátozva a végrehajtásban és felszámolási eljárást is kezdeményezhet. Az új rendelkezés szerint ettől elesik. Mindez azért okoz súlyos nehézséget, mert a jelenlegi csődeljárásra vonatkozó szabályozás hiányosságai visszaélésekre adnak lehetőséget az adósoknak. Ez konkrétan a csalárd csőd esete, amellyel a bankok sajnos egyre gyakrabban találkoznak. A 2009 évi Cstv. módosítást követően gyakori a csalárd vagy rosszhiszemű csődeljárásra irányuló kísérlet, amikor a zálogjogos hitelező bank mögött utólag újabb hitelezők bukkannak fel ugyanazon zálogtárgyon, s ezekkel a szavazatokkal a csődeljárásban a valódi hitelezőt leszavazhatják. A csődeljárásban ugyanis nem érvényesül a rangsor elve, az azonos hitelezői osztályba tartozó hitelezők között a vagyontárgy értékesítéséből befolyt bevételt nem a rangsor elve szerint, hanem követelésarányosan osztják szét. A csődtörvény sajnos érdemi védekezési lehetőséget nem nyújt ezekre az esetekre, így mintegy védekezési eszközként alakult ki az a banki gyakorlat, hogy a hitelezők nem jelentkeznek be a csődeljárásba, mert így megakadályozhatják, hogy a csalárd csődegyezség hatálya rájuk is kiterjedjen. A Bankszövetség a kormányzati szerveknek megküldött észrevételében hangsúlyozta, hogy a csődegyezség megkötésére irányuló szabályok szigorításának akkor van értelme, ha egyidejűleg a csalárd csőd elleni, hitelezőket védő garanciák is bekerülnek a törvénybe. Az előbbieket miatt kértük a javaslat visszavonását, vagy alternatívaként egy kiegészítés beépítését az óvadékkal, zálogjoggal, illetőleg a 49/D.§ szerinti végrehajtási joggal biztosított követelések védelmére. Sajnos ez a javaslat nem került megszívvelésre.

Figyelemfelhívásunknak az a lényege, amit nem lehet elégszer hangsúlyozni: ha a csődeljárásban a biztosított hitelezőket a csődegyezség megkötésénél le lehet szavazni, s az ő hátrányukra lehet csalárd csődegyezséget kötni, megszűnik a hitelezés biztonsága. Az új szabályozás szerint a hitelezőnek két választása lesz: bejelenti igényét a csődeljárásba és akkor szembe kell néznie azzal, hogy a csalárd csőd esetén leszavazhatják és érdemi, hatékony jogorvoslata nem lesz, vagy nem jelenti be az igényét, akkor pedig csak egy más

által indított felszámolási eljárásban érvényesítheti az igényét, de azt is csökkentett mértékben. Mindkét megoldás elfogadhatatlan. A probléma orvoslása a törvény átfogóbb felülvizsgálatát igényelné.

A javaslat mélyen és alapvetően befolyásolja a hitel-jogviszonyokat, a csőd- és felszámolási eljárásokban érintett hitelezőket, ezért a Magyar Bankszövetség nevében módosításokat kezdeményeztünk a törvényszövegben. Ennek érdekében levélben fordultunk a javaslattevőkhöz, a csődtörvény gondozásáért felelős nemzetgazdasági miniszterhez és a közigazgatási és igazságügyi miniszterhez, az eljárás későbbi szakaszában a kormányfőhöz. Konzultáltunk a Felszámolók és Vagyongfelügyelők Országos Egyesülete (FOE) vezetőivel, a work out munkabizottság szakértőivel.

A csődtörvény megérett a szakmai alapokon nyugvó átfogó felülvizsgálatra. A Széll Kálmán tervben és a Kormány őszi munkatervében szerepel is a csődtörvény-módosítása. Ezért tartjuk indokolatlannak, sőt kockázatosnak, hogy a most elfogadott módosítás összefüggéseiből kiragadva próbált egyes részkérdéseket rendezni, ráadásul előzetes szakmai egyeztetés nélkül. A törvényjavaslatot az Országgyűlés a 2011. július 11-i ülésnapján elfogadta.

3. Vörösiszap-károsult banki adósok

A vörösiszap által elpusztított vagy bontásra ítélt, banki jelzálogjoggal terhelt ingatlanok tulajdonosainak új ingatlanokra kellett átjegyezni a banki tartozásukat biztosító jelzálogjogokat. Az átjegyzés néhány tucat esetben késedelmet szenvedett – jellemzően bankon kívüli okokból (pl. adóstársak válása, bontási engedély hiánya stb.) A Belügyminisztérium megkeresésének megfelelően érintett tagbankjainkat az ügyintézés felgyorsítására kértük, majd tájékoztattuk a BM-et az átjegyzések eredményes megtörténtéről.

4. Egyeztetés a közjegyzői díjak ügyében

A Bankszövetség folytatta az egyeztetést a Magyar Országos Közjegyzői Kamara vezetőivel a lakáshitelezéshez, végrehajtási eljáráshoz kapcsolódó közjegyzői díjak csökkentéséről, racionalizálásáról.

Az elnökség a májusi ülésén tájékoztatást kapott a tárgyalásokról. A megbeszélések a következő díjnemekre vonatkoztak:

- ↳ a végrehajtás elrendeléséért fizetendő díj legkisebb mértéke,
- ↳ a végrehajtás elrendeléséért fizetendő díj felső limitjének emelése,
- ↳ a Kormány adósmentő csomagjához kapcsolódóan a szerződésmódosítások egységes szerkezetű formanyomtatvány segítségével történő kivitelezése esetén egységes, csökkentett összegű díj fizetése,

több egyetemleges adós esetén egyidejűleg induló eljárásban fizetendő díj kérdése. Az egyetemleges adósok esetében adósonként fizetendő s így többszöröződő díjak ügyében az elnökség döntése értelmében nem a Bankszövetség fordult jogegységi döntést kérve a Legfelsőbb Bírósághoz, hanem egyik tagszervezetünk adott be ilyen tartalmú kérelmet.

A MOKK-kal folytatott kétoldalú tárgyalások szünetelnek, mert az eredeti célkitűzés, a díjcsökkentés egyetlen elemében sem sikerült a MOKK-kal megegyezni.

Az otthonvédő programhoz kapcsolódó közjegyzői díjak csökkentése tárgyában folytattunk 2011. július 12-én egyeztetést a KIM, NGM és a MOKK részvételével. Arra vonatkozóan

szeretnénk közös szakmai álláspontot kialakítani, hogy az általános szabályoktól eltérő közjegyzői díjszabási szabályok kialakítása érdekében a gyűjtőszámla-hitelszerződés és a régi szerződés közokiratba foglalásának minimálisan milyen szerződési feltételekre és jognyilatkozatokra kell kiterjednie. Célszerű a közjegyzői díjszabásról szóló rendelet módosítását úgy megfogalmazni, hogy a jogszabály maga tartalmazza a szerződéses konstrukciót. A KIM megkeresi az NGM-et a végrehajtáshoz kapcsolódó kormányrendeletek sürgetése és a törvény értelmezést igénylő kérdései ügyében. A megbeszélést augusztus elején folytatják a résztvevők azzal, hogy az alapul fekvő devizahitel-szerződés módosításával kapcsolatos kérdéseket megbeszéljük. Az egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat tartalmára vonatkozóan a MOKK készít szövegjavaslatot.

5. Felügyeleti és jegybanki adatszolgáltatás

A Felügyelettel márciustól folytatott COREP és a befektetési szolgáltatási tevékenység adatszolgáltatásáról zajló egyeztetések lezárultak és augusztus 31-i határidővel hatályba lépnek az átdolgozott előírások. Emellett a PSZÁF honlapjáról elérhető, fogyasztóvédelmi szempontból lényeges információt adó új, betét és megtakarítási termékeket bemutató termékregiszter is működésbe lépett. Az adatszolgáltatásra vonatkozó jogszabályok struktúrája lényegesen módosult azzal, hogy a PSZÁF rendeletalkotási jogkört kapott és átvette a Nemzetgazdasági Minisztériumtól a kapcsolódó jogalkotási feladatokat. A tervek szerint 2013-tól további jelentős változás várható az EBA (European Banking Authority) által meghirdetett közösségen belüli egységes statisztikai adatszolgáltatási elvárás okán. Ezzel összefüggve 2011 végén várható az új európai rendelet megjelenése. A tervek szerint július végén újra összeül a hitelintézeti adatszolgáltatási szakértő munkacsoport (HASZ), hogy a PSZÁF szakértőkkel együttműködve elkezdjék kimunkálni a jövőt érintő adatszolgáltatási elvárásokat.

Az MNB a korábbi éveknél hamarabb, már a nyár elején konzultációra hívta a bankszakértőket, hogy időben ismertessék a 2012-re tervezett jegybanki adatszolgáltatásokat érintő változtatásokat. Eszerint a Felügyelettel közös hitelintézeti jelentések, amelyek alapvetően a mérleg és eredmény kimutatást tartalmazzák, a hitelintézetek megalégedésére továbbra is fennmaradnak, a kapcsolódó jelentőtáblákban csak kisebb változtatásokat, kiegészítéseket terveznek. Nem lesz bevezetve új adatgyűjtés 2012-ben. Alapvetően a háztartások számára nyújtott hitelek megfigyelése, az átértékeléssel kapcsolatos információk és a kamatlábak alakulásának elemzése miatt bővítik az információigényt, változik a jelentőtáblák tartalmát. A jegybank a tervezett változtatások költséghatásának felméréséhez kérdőívet küldött a hitelintézetekhez. A felmérés értékelése a konzultáció idején még nem zárult le, és várhatóan figyelembe veszik a költségfelmérés eredményét is a végleges döntés során.

6. Állami lakástámogatásokkal kapcsolatos elszámolási vita az NGM-mel

Az NGM véleményezésre megküldte a Bankszövetségnek az állami lakástámogatási jogszabályhoz kapcsolódó, adatszolgáltatásra és támogatások elszámolására vonatkozó javaslatát. E háromoldali szerződés a szakmai felügyeletet ellátó NGM, a pénzügyi ellenőrzésért, lebonyolítás felelős Államkincstár (MÁK) és a lakáshitelezést végző bankok közötti adat- és pénzáramoltatásról rendelkezik.

A tagbanki véleményekből összeállított bankszövetségi észrevétel kiemelt pontja volt, hogy az elmaradt állami kamattámogatások bankok részére történő utólagos folyósítása mellett a

megfelelő kompenzáció (késedelmi kamat) is kerüljön a tervezetbe. E mellett számos fontos javaslat történt a háromoldalú információ áramlás előírásainak (tartalmi, határidőbeli, titkosságot érintő) pontosítására.

Az NGM az adatáramlásra vonatkozó javaslataink döntő részét figyelembe vette, de a késedelmi kamatot érintő felvetésünkre nem reagált. Néhány, az elmaradt állami támogatásban érintett bankkal történt konzultációt követően újabb levelet írtunk az NGM felelős helyettes államtitkárának, amelyben szövegszerű javaslattal és részletes érveléssel javasoltuk – késedelmi kamat fizetését elutasító - álláspontjuk felülvizsgálatát.

Hivatalos választ egyelőre nem kapott a Bankszövetség.

7. Az adózás egyszerűsítése

Kormányzati program indult az elmúlt évben az adminisztráció csökkentése érdekében melynek egy eleme az adózást érintő egyszerűsítés. Kiemelten kezelik a vállalkozások, ezen belül is a kis és középvállalkozások terheinek mérséklését. Az adóegyszerősítési munkacsoportban kamarák más érdekképviselői szervek szakértői mellett a Magyar Bankszövetség Adózási Munkacsoportjának képviselői is jelen vannak. Fontosnak tartjuk, hogy a bankszektor, mint az adóbeszedésben meghatározó szerepet betöltő egység kiemelt szerepet kapjon, és a bankszakértői javaslatokat figyelembe vegyék a programban. Ennek érdekében tagbanki javaslatokat összefogva eljuttattuk a munkabizottságot irányító kormányzati szakértőkhöz javaslatainkat.

8. Bejelentés a PSZÁF-hoz a Vár - Holding Kft. tevékenysége ügyében

A Bankszövetség közvetítői munkabizottsága hívta fel a figyelmünket a Vár Holding Kft. tevékenységére, amely „országos hitelmentő akció” keretében, már több vidéki városban működtetett irodájával konkrét üzleti és jogi segítséget ígért mindazoknak, akik a felvett hitelükkel kapcsolatban bajba kerültek, akár fenyegető fizetési nehézségekről, akár már végrehajtás alatt álló lejárt tartozásokról van szó (!).

A kft. az ügyfelektől az ügyintézés megkezdésekor egyszeri díjat kért (25eFt), ezért az ügyfél által adott meghatalmazás birtokában az ügyfél érdekében megkereste a hitelező banko(ka)t vagy pénzügyi vállalkozás(oka)t, és eljár a tartozás olyan módon való átalakításában, hogy az ügyfél számára is megfelelő legyen, tehát elősegíti a hitel visszafizetését. Ha sikeres az eljárás, és az átszerződés (ami mindig az eredeti hitelezővel való megállapodást jelenti, nem mással való kiváltatást), akkor az ügyfél további 35eFt-ot fizet. A tevékenység üzletszerű folytatása és kiterjedtsége miatt úgy véltük, hogy olyan új üzleti tevékenységről van szó, amely fogyasztói kockázatokkal jár és ezért szabályozásra szorul. Megkerestük a PSZÁF illetékes szakfőosztályait az ügyben, jelezve, hogy nagy valószínűség szerint felügyeleti engedélyhez kötött, de feltehetően engedély nélkül végzett tevékenység történik.

A PSZÁF a közelmúltban hozott határozatott az engedély nélkül folytatott tevékenység betiltásáról és a vállalkozás ellen szankciók alkalmazásáról. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a Kft. kimeríti az alkuszi tevékenység törvényi fogalmának valamennyi tényállási elemét, amely 2010. október 1-jétől kizárólag felügyeleti engedély birtokában végezhető. A Kft.-nek alkuszi tevékenységre felügyeleti engedélye nincs, ezért a Felügyelet megtiltotta az engedély nélkül folytatott tevékenység végzését, az eljárás iratait a büntetőeljárás lefolytatása érdekében megküldte az illetékes nyomozó hatóságnak és ötmillió forint piacfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte a Kft.-t.

9. Ombudsmani vizsgálat a villamos energia vezetékjogok utólagos ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével kapcsolatban

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa vizsgálatot folytatott a fenti tárgyban. Olyan elektromos vezetékek ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről van szó, amelyek az utóbbi 10 éven belül létesültek. Ezek ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére a villamos energia törvény 2012-ig adott haladékos lehetőséget. A bejegyzés egyszerűsített eljárásban történik. Sok esetben az ingatlan tulajdonosa és a hitelező is csak a bejegyzési határozatból értesül a vezetékjog meglétéről. A villamos energia törvény leszögezi, hogy a bejegyzés többlet-jogokat nem keletkeztet az ingatlannal kapcsolatban, s kártérítési igényt sem alapoz meg. A probléma országos, s a lakosságot tömegesen foglalkoztató ügyről van szó, de nem elsősorban a banki összefüggések miatt került előtérbe. A kérdéssel a Bankszövetség elnöksége is foglalkozott 2010. év tavaszán, az egyik nagy áramszolgáltató cég megkeresése kapcsán.

Az országgyűlési biztos többek között arra kért választ, hogy a vezetékjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzése a már meglévő banki jelzálogjogot, vagy az esetleg tervezett kölcsön felvételét hogy érinti, s a hitelszerződésben szerződésszegésnek minősül-e, ha a bejegyzés nem a hitelező előzetes engedélyével történik. Az országgyűlési biztost tájékoztattuk vezetékjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével kapcsolatos kialakult banki gyakorlatról.

A bankok belső szabályzatai szerint a telki szolgálmi jog, a földmérési jelek, valamint a villamos berendezések elhelyezését biztosító használati jog, továbbá a vezetékjog, vízvezetési és bányaszolgálmi jog, telekalakítási és építési tilalom elrendelése, egyéb építésügyi korlátozás, a bejegyzés iránti kérelemnek, vagy a megkeresés elutasításának értékcsökkentő vagy értéknövelő hatását az ingatlan értékbecslésekor kell figyelembe venni.

Általában értékelve a helyzetet: a vezetékjog nem képezi akadályát a zálogjog érvényesítésének, és a bankok a vezetékjog utólagos bejegyzését nem tekintik a fedezet értékét csökkentő, „ügyfél által tanúsított szerződésszegő magatartásnak”, amennyiben a vezetékjog megléte korábban ismert volt. A szolgálmi jog tehát a fedezet értékét csökkenti vagy csökkentheti, de a fedezet elfogadhatóságát nem befolyásolja. Nincs tudomásunk arról, hogy korábban kötött hitelszerződést ilyen körülmény miatt felmondtak volna. Arra azonban sor kerülhet, hogy ha az ingatlan értékét jelentős mértékben csökkentené a korábban nem ismert vezetékjog, hogy pótlólagos fedezetet kérjen a bank.

A vezetékjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével kapcsolatban eljárási jellegű javaslatokkal is élünk, amely az áramszolgáltató vállalatoknak szólt elsősorban.

10. Ombudsmani vizsgálat a bírósági végrehajtásban közreműködő jogi képviselő munkadíjáról

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa megkeresése a bírósági végrehajtásban közreműködő jogi képviselőjének díjazásáról szóló 12/1994.(IX.8.) IM rendelettel kapcsolatos banki gyakorlat feltárására, s ennek kapcsán a jogszabály korrekciójára irányult.

A megkeresésére adott válaszban azt az álláspontot képviseltük, hogy a kormányzati adómentő csomag kapcsán valamennyi, a hitelezéshez, végrehajtáshoz kapcsolódó díj-jogszabályt felül kellene vizsgálni. A közjegyzői-, végrehajtói-, jogtanácsosi-, ügyvédi-, és még a földhivatali hiteles tulajdoni lap másolat díja is ide tartozna, mert az egyes díjtételek között vannak jelentős aránytalanságok. Megítélésünk szerint is indokolt lehet a 12/1994. (IX.8.) IM rendelet szabályozásának, a jogalkalmazási tapasztalatoknak az áttekintése.

A 12/1994. (IX.8.) IM rendelet alkalmazásával kapcsolatban megkerestük a tagszervezeteinket, s a beérkezett válaszok alapján az állapítható meg, hogy a bankok többsége a rendelet szerinti díjtételeket alkalmazza.

Van olyan bank, amely tudatos önkorlátozással a belső jogtanácsosok eljárása esetén egységesen, a végrehajtási ügyértéktől függetlenül 15 ezer Ft átalánydíjat számít fel, ami töredéke a rendelet által lehetővé tett összegnek. Nincs olyan információnk, hogy jogszabálysértően a rendeletben előírtaknál magasabb összeget számítottak volna fel. Összességében megállapítható, hogy szerteágazó a banki gyakorlat. Előfordulnak nagyon ügyfélbarát költség-megállapítások üzletpolitikai megfontolásból, azonban ez nem általános. Olyan információ nem jutott a birtokunkba, amely szerint a bankok jogszabálysértő módon túlterjeszkednének a 12/1994.(IX.8.) IM rendelet keretein. A díj-vonatkozású jogszabályokban megszabott, különféle díjak, költségek mértéke összességében a végrehajtási eljárás egészét tekintve az adósokra nézve valóban túlzottan megterhelő is lehet.

Az egyes díjalkalmazási kérdésekre részletes választ adtunk, melyet elküldés után tájékoztatásul megküldtünk a tagszervezeteinknek is.

11. Ombudsmani vizsgálat az önálló bírósági végrehajtó díjazásával kapcsolatban

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa vizsgálatot indított a bírósági végrehajtók díjazására, majd a beérkezett panaszok kapcsán kiterjesztette a vizsgálatot a hitelintézetek követelésének érvényesítéséhez kapcsolódó egyéb költségek díjak vizsgálatára is. A vizsgálat kérdései kiterjedtek arra, hogy az önálló bírósági végrehajtók egyetemleges adóstársak esetében milyen díjat számítanak fel, az eljárás szünetelése esetén felmerül-e külön költség, és arra, hogy ha a főkövetelésre halasztást, részletfizetést kap az adós, a bírósági végrehajtó díja hogyan alakul a gyakorlatban. A megkeresésre részletes választ küldtünk, melyben számos anomáliára felhívtuk a figyelmet, s jogszabály-módosításra is javaslatot tettünk. A vizsgálat még nem fejeződött be, a lezáró vizsgálati jelentést még nem kaptuk meg.

12. Felkészülés a Pénzügyi Békéltető Testület működésének megkezdésére

Május 24-én a banki jogászok, fogyasztóvédelmi felelősök részvételével konzultációt tartottunk a Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) elnökével, Dr. Nadrai Gézával abból az alkalomból, hogy a PBT 2011. július 1-jén megkezdje a működését és a bankok szakemberei is megkezdtek a felkészülést az új rendelkezések alkalmazására. A PBT a pénzügyi szolgáltató szervezetek és a fogyasztók közötti szerződések megkötésével és teljesítésével kapcsolatos jogvitákat rendezni peren kívül.

Az eljárás során háromféle döntést hozhatnak: egyezséget hoznak létre a felek között, vagy, ha a bank aláveti magát az eljárásnak, kötelező döntést hoznak, alávetés hiányában ajánlást adnak ki a jogvita rendezésére. A határozattal jóváhagyott egyezség és a kötelező döntés hatóságilag végrehajtható. A PSZÁF szorgalmazza, hogy a pénzügyi szervezetek tegyenek alávetési nyilatkozatot a PBT-nél, és biztosítsák a PBT-nél folyó eljárásokban a kompetens képviselőt. A PSZÁF szankcionálhatja a nem együttműködő szervezetet.

A megbeszélésen a PBT elnöke igyekezett eloszlatni a Testület működését megelőző fenntartásokat és részletes konzultációt folytattunk az új testület eljárási rendjéről, melyet a PSZÁF nyilvánosan is vitára bocsátott, s amelyhez számos észrevételt tettünk. A Bankszövetség elnöksége a 2011. júniusi ülésén úgy foglalt állást, hogy - a PSZÁF elnöke

kérésének a figyelembe vételével - azt ajánlja a tagbankoknak, hogy egyedi ügyekben 3 M HUF ügylet-, illetve 1 M HUF kárérték alatt tegyenek alávetési nyilatkozatot a Pénzügyi Békéltető Testület döntéseivel kapcsolatban. Az alávetésről a döntést a tagbankoknak önállóan kell meghozniuk. Július közepéig 4 tagszervezet hozott pozitív döntést az alávetés kérdésében.

13. A szegedi ítélőtábla ítélete

A Csongrád Megyei Főügyészség kérelmére a Szegedi Ítélőtábla megsemmisítette a Partiscum XI Takarékszövetkezet ÁSZF-jének az egyoldalú szerződésmódosítás jogát szabályozó számos, a bíróság szerint tisztességtelen rendelkezését. A megsemmisített rendelkezések teljes mértékben összhangban állnak a Magatartási Kódex vonatkozó előírásaival és természetesen magával a Hpt-vel is. A jogerős ítélet ellen rendkívüli jogorvoslatként felülvizsgálati kérelemnek van helye – ennek megszerkesztésében segítséget nyújtottunk az érintett takarékszövetkezet jogi képviselőjének, és ebben a tárgyban levelet intéztünk a Legfelsőbb Bíróság elnökéhez is, aki egyébként – ettől függetlenül – soron kívüli eljárást rendelt el az ügyben.

Itt említjük meg, hogy felajánlottuk ismeretterjesztő-oktatói kapacitásunkat a Magyar Bíróképző Akadémiának, mely bankjogi kurzusokat is szervez. Az Akadémia a kezdeményezésre pozitívan reagált.

14. Közreműködés a banki szakügyintézők vizsgáztatásában

Egy új jogszabály szerint a Magyar Bankszövetség jelöl tagokat a banki szakügyintézői és más bankszakmai vizsgák vizsgabizottságaiba. A feladatra a nagyobb bankoktól (BB, KH, MKB, OTP, Volksbank) kértünk jelölteket. Az általunk delegált vizsgabizottsági tagok jelentésben számoltak be a vizsgával, illetve magával a képzéssel kapcsolatos tapasztalataikról.

II. UNIÓS SZABÁLYOZÁS

1. Uniós szabályozás-tervezet a jelzáloghitelezésről

Több éves előkészítés után az EU Bizottság megjelentette jogalkotási javaslatát a jelzáloghitelezésről. A néhány évvel korábban elfogadott fogyasztási hitel irányelvhez hasonlóan e tervezet is alapvetően fogyasztóvédelmi megközelítésben ölelte fel a hitelezés szinte teljes folyamatát: a reklámtól, a személyes ügyfél tájékoztatáson át, a kötelező termék magyarázaton keresztül, egészen az előtörlesztésig.

Már az előkészítés alatti vitáknál kiderült, hogy a bankszakmának problémákat fog okozni a tervezet túlzottan fogyasztóvédelmi jellege, valamint a tagországokban - a válság hatására - már korábban megszületett, jelzálog szabályozásokkal való ütközése.

A tervezet véleményezésébe mind a tagországok (kormányzati szinten), mind a banki érdekképviselők (uniós szinten) bekapcsolódtak. A Magyar Bankszövetség is mind a felelős hazai tárcának (NGM-nek), mind az EU Bankföderációnak megküldte, tagbankjai észrevételei alapján kialakított véleményét. Megállapítottuk, hogy az elmúlt időszakban megszületett hazai szabályozás több ponton jóval szigorúbb az EU elvárásoknál, ugyanakkor a tervezet még így is számos eltúlzott követelményt állít fel, többek között:

- nem támogattuk, hogy a hitelképesség vizsgálaton negatív eredményt elérőket automatikusan utasítsuk el, mivel más, az adott ügyfél tekintetében lényeges szempontok is szerepet játszanak egy hiteldöntésnél (pl. egy jelenleg rosszabb scoring értéket kapó pályakezdő később perspektivikus ügyfél lehet). Másrészt egy pozitív hitelbírálati érték az ügyfélnek azt sugallhatja, hogy neki jár a hitel, ill. egy későbbi bukás esetén a bankot perelheti, annak „rossz döntése” miatt (holott Ő nem tett meg mindent a törlesztés érdekében),
- a hitelkérelem elutasításának kötelező indoklását is kifogásoltuk, mert így az ügyfél megtudhatja azon információk körét, amelyet egy következő banki hitelkérelemnél elhallgatva, nagyobb eséllyel kaphat – megalapozatlanul – hitelt. Másrészt a versenytársak, próbavásárlások révén kiismerhetik adott bank belső, titkos hitelbírálati módszereit.
- tiltakoztunk az ellen, hogy „minden szükséges eszközzel” kell felmérni az ügyfél tapasztalati szintjét, hogy ehhez igazítódják a magyarázat,
- a reklámban előírt tájékoztatási adattömeg magát a műfajt lehetetlenítené el, ahogy szintén nem a reklámba való lenne, hogy a hitelt felvenni akarót már kezdetben a lakásvesztéssel fenyegetessék,
- üdvözlöttük, hogy megjelent a fogyasztói felelősség kérdése is (vagyis hamis/hiányos hitelkérelemkori adatközlés esetén akár szankciói is alkalmazható lenne), ugyanakkor, javaslatunk szerint, egy pozitív lista rugalmasabb megoldást biztosíthatna.

A magyar vélemény nagyban megfelelt a többi uniós bankszövetség álláspontjának, amelyet az EU Bankföderáció több menetben is aktívan képvisel az azóta is folyó EU Tanácsi és Parlamenti egyeztetéseken.

2. A THM uniós szabályozásának módosulása

Az EU több tagállama, értelmezési és egységes alkalmazási problémák miatt kezdeményezte a Fogyasztási irányelv (CCD) THM szabályozásának módosítását. Az irányelv kiigazítása az unió speciális, ún. „komitológiai” eljárása keretében történt, amelyben a tagországok kormányainak képviselői vettek részt. Az EU Bizottság koordinálásával folyó üléseken jelen lévő NGM képviselők, rendszeresen tájékoztatták az érintett magyar partnereket (MNB, PSZÁF, Bankszövetség) és kikérték véleményüket. A módosító tervezet, az egységesebb értelmezés – a különböző hitelek előre nem látható körülményeinek (pl. lehívás ideje, törlesztés összege) jobb kalkulálhatósága - érdekében új feltételezéseket javasolt. A Bankszövetség a véleményezésben alapvetően a THM munkacsoportjának tevékenységére támaszkodott és az NGM-mel folytatott írásbeli és szóbeli konzultációkkor kifejtette, hogy

- nem szerencsés a folyószámlahitelnél 3, míg a hitelkártyánál 12 hónapos futamidőt feltételezni, de ha ez csak a hitelszerződésekben jelenik meg és a reklámoknál mindkét terméknel 12 hónappal kalkulálhatunk, akkor biztosított a termékek összehasonlíthatósága,
- a hitelkártyánál nem életszerű a kifolyósított teljes keret 12, azonos nagyságú törlesztésével számolni, de végül is e torzítás az összes szereplőt nagyjából egyformán érinti, tehát az ügyféldöntést remélhetően nem befolyásolja károsan,
- a feltevéseknek nem szabadna tiltani a valós akciós kedvezmények THM-beli megjelenítését.

Első javaslatunk figyelembe vételére enyhe pozitív jelzés kaptunk az NGM-től, a módosítás hazai jogba illesztése idejére, második javaslatunk – bár az NGM támogatta – uniós szinten nem kapott támogatást, harmadik felvetésünkre az NGM konzultáción részleges megoldás született.

Az EU július elején véglegesítette a módosítást, amelyet a tagállamoknak 2012 végéig kell a nemzeti jogukba illeszteniük.

3. Megalakult a TARGET2-Securities Nemzeti Felhasználói Fórum

Az Európai Központi Bank vezette TARGET2-Securities (T2S) projekt célja, hogy az európai értéktárak részvételével egy egységes IT platformot hozzon létre az európai határon átnyúló értékpapírügyletek elszámolására. Az egységes platform használatával megszűnne a határon átnyúló műveletek ezen jellege, minden ilyen tranzakció EU-belföldivé válna. Az egyszerűsödés, továbbá a központi értéktárak közötti verseny fokozódása várhatóan olcsóbbá teszi majd ezeket a műveleteket, ami kiteljesíti a pénz- és a tőke szabad áramlását az egységes belső piacon.

III. A MAGYAR BANKSZÖVETSÉG KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉGE

1. A közvélemény tájékoztatása

Az elmúlt negyedévben a Bankszövetség kommunikációjának középpontjában két téma állt.

A Testületi Ülést követően az ott hozott döntések ismertetése, az új Elnök és a megváltozott összetételű Elnökség bemutatása, azt követően pedig a főtitkári poszton bekövetkezett változás ismertetése. A közvélemény megismerte, hogy Bankszövetség elnöke fő feladatának azt tekinti, hogy a kormányzati kapcsolatokban és a szakmai ügyfélkapcsolatokban is olyan javulást érjen el, ami jelentősen hozzájárul a bankszektor elismertségének, s a bankok iránti bizalom erősítéséhez.

Az új elnökséggel kapcsolatban az kapott hangsúlyt, hogy a szakma legelismertebb vezetői kaptak bizalmat. Az Elnökségben helyet kaptak külföldi bankvezetők, valamint a kis- és középbankok képviselői is, így a szektor érdekeit markánsan képviselő, konszenzusteremtésre alkalmas testület alakult.

A másik fő téma a Magyar Bankszövetség és a kormány között létrejött megállapodás a kilakoltatási és árverezési moratórium megszüntetéséről, valamint a devizakölcsönök törlesztési árfolyamának rögzítéséről és a lakóingatlanok kényszerértékesítésének rendjéről szóló törvényjavaslat volt. A téma kommunikációja során sikerült érvényesíteni azt az Elnökség által elfogadott elvet, hogy az Elnök és az Elnökség tagjai valamint a Bankszövetség képviselő koordináltan, a média érdeklődés teljes körét lefedve nyilatkozzanak. Sikeres volt a kommunikáció tartalmi szempontból is, mivel hangot kapott a kormánnyal való korrekt szakmai együttműködésre irányuló törekvésünk, ugyanakkor a jelzálog fedezetű hitellel rendelkező banki ügyfelek közérthető, szakmailag tartalmas tájékoztatást kaptak az un. adósmentő csomag feltételeiről, előnyeiről, esetleges hátrányairól.

2. Panaszos levelek

A Bankszövetség aktív külső kommunikációjának egyik következménye, hogy banki ügyfelek növekvő számban fordulnak hozzánk segítséget kérve problémás banki ügyleteikkel kapcsolatban.

A Bankszövetség minden levélre igyekszik írásban válaszolni, de célszerű lenne a PSZÁF-fal létrehozni egy olyan – akár szóbeli – megállapodást, amelynek alapján a PSZÁF válaszában biztos tudatában továbbíthatnánk a panaszos ügyfél leveleket a felügyelethez. Több esetben ügyfelek fizetési és törlesztési hajlandóságáról írnak, de ahhoz, hogy ezt fenntartsák, segítségre van szükségük. Fontosabb lakossági tagbankjainktól célszerű lenne bekérni, azt az ügyfélszolgálati címet, ahová az ilyen megkereséseket elektronikusan továbbíthatjuk

3. Fogyasztói csoportok

A Bankszövetség a nyilvánosság előtt fellépett a fogyasztói csoportok működése ellen. A tevékenység mielőbbi szabályozását sürgettük az E-hírlevélben megjelent cikkekben, melyet több rádió-, TV megkeresés követett.

III. BANKSZÖVETSÉGI RENDEZVÉNYEK, MUNKACSOPORTOK

1. Konferenciák

1.1 FATCA konferencia

A Bankszövetség a Deloitte tanácsadó cég hazai és külföldi szakértőinek közreműködésével konferenciát szervezett az amerikai FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) követelményeiről.

A FATCA elsődleges célja az amerikai állampolgárok adóelkerülésének megakadályozása, lehetőséget teremtve az amerikai adóhatóságnak (IRS), hogy felfedje az amerikaiak külföldi számlákon tartott vagyonát. A törvény szerint 2013. január 1-től 30% forrásadó terhel minden amerikai forrásból származó jövedelmet, amennyiben azt külföldi pénzügyi intézménynek fizetik, hacsak a külföldi pénzügyi intézmény nem köt megállapodást az amerikai adóhatósággal és teljesíti az ebből eredő összes kötelezettségét.

Az IRS-sel való megállapodás nem kötelező, de e nélkül a pénzügyi intézmények versenyhátrányba kerülnek, mivel az USA-ból eredő bevételeket csak 30%-os diszkonttal írják jóvá a nostro számlákon.

A magyar pénzintézeteknek, - hasonlóképpen a világ más országaihoz -, el kell kezdeniük részleteiben foglalkozni a FATCA előírásaival, mert a hatálybalépésig kevés az idő.

Az előkészületi munka nagy kihívást jelent a nem-USA pénzintézeteknek, különösen azért mert:

- az amerikai végrehajtási szabályok még nem teljesek;
- nincs kötelezettség a FATCA jogszabály nemzeti szintű átvételére, nem várható kormányzati szabályozás;
- a nemzeti és az amerikai jogszabályok eltérnek egymástól (banktitok, pénzforgalom, adószabályok, stb.);
- összetett és időigényes előkészítés szükséges: ügyfelek azonosítása ideértve a cégek tulajdonosait is, human ellenőrzés a private banking tételeken; a limitek és átmenő fizetési forgalom figyelése; adatkonzolidálás;
- nagyfokú informatikai fejlesztést igényel.

A konferencián részt vettek a kormány és a PSZÁF képviselői, akik ígéretet tettek arra, hogy állásfoglalásaikkal segítséget nyújtanak a FATCA-hoz való csatlakozáshoz. A Magyar Bankszövetség munkaszervezete a jövőben is folyamatosan tájékoztatja tagjait a FATCA-val kapcsolatos európai és nemzetközi folyamatokról, és kész koordinálni a FATCA-hoz való csatlakozás feladatait a Szövetség tagjai számára.

1.2 Számviteli konferencia hitelezéssel, és kockázatkezeléssel foglalkozó banki szakértőknek

A bankszövetség banki kockázatkezelők és hitelezéssel foglalkozó szakemberek részére konferenciát szervezett azzal a céllal, hogy segítséget nyújtson a hitelezett társaságok IFRS és magyar beszámolóinak az értelmezésében. Alapvetően olyan témát, gazdasági eseményt kívánt a konferencia érinteni, ahol a beszámoló nem egyértelműen tükrözi a vállalkozások tevékenysége során felmerült tényleges kockázatokat. Nemzetközi tapasztalatokkal

rendelkező számviteli tanácsadók szerint a magyar számviteli törvény számos helyen nem egyértelmű, illetve a magyar számviteli elszámolások nem mindig tükrözik a gazdasági események mögötti tényleges, banki szempontból is releváns kockázatokat. Az a tapasztalat, hogy a magyar banki elemzői körben néhány speciális témakörnél nehézséget jelent az IFRS beszámoló értelmezése, az abban megjelenő közzétételek és elszámolások tényleges tartalmának, a kapcsolódó kockázatoknak a felismerése. A KPMG tanácsadó cég közreműködésével szervezett konferencia a beruházási szerződésekre (projectek) és a kereskedőházas tranzakciók elszámolásának kritikus pontjaira fókuszált. A rendezvény egyfajta folytatása volt az elmúlt évben indított, a Magyar Könyvvizsgáló Kamara Elnökének közreműködésével szervezett előadásoknak, amelyek a magyar számviteli előírásokra épülő pénzügyi beszámolójelentés olvasásában nyújtottak segítséget a bankszakembereknek. A tagbankok részéről 100 főt meghaladó volt a részvétel, s a visszajelzésekben magas színvonalúnak, hasznosnak értékelték a gyakorlati példákkal illusztrált előadásokat.

1.3 AZ EBF Pénzforgalmi Rendszerek Bizottságának ülése Budapesten

Magyarország uniós elnöksége kapcsán az Európai Bankföderáció Pénzforgalmi Rendszerek Bizottsága Budapesten tartotta 93. ülését.

A munkacsoport tagjai a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Magyar Nemzeti Bank munkatársai közreműködésével friss információkat kaptak a SEPA End Date-re vonatkozó szabályozás egyeztetése során elért eredményekről, valamint a hazai pénzforgalmi rendszerben bevezetni tervezett fejlesztésről, a többciklusos napközbeni elszámolásról. A PSC tagjai eredményesnek és informatívnak tartották a budapesti ülést, és írásban is kifejezték köszönetüket.

1.4 Az EBF Fizikai Biztonsági Munkacsoportjának budapesti ülése

A munkacsoport budapesti ülésének két sajátossága volt: egyrészt a csoport új elnöke hirdette meg programját, másrészt házigazda szerepünkől következően magyar biztonsági szakember tarthatott előadást.

Az ORFK Bűnmegelőzési területének képviselője animációs filmen mutatta be az európai mértékkel is példátlan móri mérszárlás elkövetési módját és az ezt követően kidolgozott védekezési módszereket, ill. tájékoztatta a résztvevőket a bankrablás esetén működő támadás bejelző rendszer tapasztalatairól.

A munkacsoport új elnöke minden ülést 3 napirendi pont köré kívánja szervezni:

- új tendenciák, jelenségek a bankbiztonság terén,
- új bűnmegelőzési módszerek,
- információcsere az egyes nemzeti tapasztalatokról

A 2010. évi európai bankrablási statisztika nagymértékben javuló képet mutat, ugyanakkor több országban az ATM-ek elleni támadások, máshol a játéktermek, áruházak, gyógyszertárak elleni támadások száma nőtt meg radikálisan. Néhány országban (Lettország, Olaszország) jogszabály kötelezi a bankokat, hogy hatékonyabb védelmi eszközöket alkalmazzanak (pl. nagyobb képfelbontású kamera, időzáras pénztár), s ez pozitív eredménnyel járt. Több tagállamban a fióki készpénz tartás- és szállítás optimalizálásával védekeznek a nagyobb kárral járó bankrablások ellen. (pl. Hollandia, Írország). Luxemburgban rendőrségi oktatási módszerekkel készítik fel a bankalkalmazottakat a váratlan támadásokra (megfigyelőképesség növelése).

A külföldi résztvevők külön megköszönték a Magyar Bankszövetség szervező munkáját, ill. a vendéglátás és a városnézés nyújtotta élményeket. A külföldi tagintézmények egyöntetűen nagyon elégedettek voltak mind a szakmai tartalommal, mind pedig a szabadidős programokkal. Az előbbi színvonalához nagyban hozzájárultak a felkért magyar vendégelőadók.

2. Megbeszélések

2.1 Agrárhitelezés

A közraktározási törvény módosításáról korábban készített javaslatunkat megtárgyaltuk, a Nemzetgazdasági Minisztérium illetékes vezetőivel. A módosítást ők is szükségesnek tartják, és vállalták, hogy egyeztetnek a témában a minisztériumon belül, és ha felhatalmazást kapnak, kezdeményezik a közigazgatási egyeztetést.

Arra lehet számítani, hogy a módosítás a 2012 tavaszán kerülhet a parlament elé.

Kezdeményeztük a bankoknak a Nemzeti Földalappal történt együttműködési megállapodás módosítását. Erre most az ad nagyobb lehetőséget, hogy a Nemzeti Földalap visszakerült a Vidékfejlesztési Minisztériumhoz.

A Minisztérium illetékesei nem ígértek gyors megoldást, mert meg kívánják várni a Földtörvény módosítását a további munkához.

Az érdekelt bankok bevonásával a malomipari vállalkozások kezdeményezésére több megbeszélést tartottak a Vidékfejlesztési Minisztériumban a malomipari készletek hitelezési feltételeinek javításáról. A megbeszélések eredményeképpen, az MFB egyes élelmiszeripari termékek garanciadíjának mérséklésére tett javaslatot. Az MFB vállalta, hogy a kockázat mértékének megfelelő garanciadíjakat alkalmaz, maximum 1,5% mértékig. Ezzel összefüggésben javaslatot tesz a garancia mértékétől függően alkalmazható maximális hitelkamatokra.

2.2 KKV hitelezés

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség kezdeményezésére, tájékoztató és egyeztető megbeszélést tartottunk a Bankszövetségben az új Széchenyi tervről, és azzal összefüggő hitelprogramokról.

2.3 Az energiaszektor hitelezése

Az energia törvény módosítása következtében új szabályozásra került sor, mely lényegesen érinti azokat a hő- és áramot termelő vállalkozásokat, amelyeket bankok, igen jelentősen finanszíroznak. A szabályozásba való részvétel érdekében felvettük a kapcsolatot a minisztériummal és ily módon bekapcsolódtunk a szabályok részletes kidolgozására.

3. Bankszövetségi munkacsoportok

3.1 Makrogazdasági munkacsoport

A makrogazdasági bizottság évente négy alkalommal (március, június, szeptember, december közepén) ülésezik, s megtárgyalja a világgazdaság, a magyar gazdaság, valamint a magyar hitelintézetek helyzetét és ennek alapján (20-25 számot tartalmazó) kvantitatív prognózist

készít az adott évi és következő évi várható folyamatokra. Az első – kísérleti - előrejelzés elkészült, s az őszi változat a Bankszövetség tagjai számára publikus lesz.

3.2 Pénzforgalmi Munkacsoport

Az elmúlt időszakban a következő két témában sikerült előrehaladást elérni:

- A munkacsoport kezdeményezésére az MNB újabb konzultációs lehetőséget adott az új InterGiro2 (IG2) rendszer bevezetésével összefüggő, a tranzakciók sorrendiségével kapcsolatosan fölmerült problémák tisztázására.

A hatósági átutalás és átutalási végzés kivételével, a jelenlegi BKR (IG1) rendszer helyett, a többciklusos napközbeni elszámolási rendszerben (IG2) történik majd az ügyfelek által elektronikusan kezdeményezett átutalási tranzakciók végrehajtása az IG2 rendszer 2012. július második bevezetésétől kezdődően. Több tagbankunk számára megoldandó kérdésként merült föl a pénzforgalomra vonatkozó szabályok szerinti tranzakció végrehajtási sorrend betartása. Előfordulhat ugyanis olyan eset, amikor az IG2 utolsó ciklusába beérkező, de aznap már végre nem hajtható tranzakciókat megelőzik az IG1-ből érkező megbízások és elviszik a várokozó megbízások fedezetét, holott az ügyfelek azt gondolják, hogy a vissza nem utasított megbízásaik végrehajtása megtörténik. Az MNB állásfoglalása szerint nincs mód az IG2-be beérkező, de még végre nem hajtott tranzakciók fedezetének a lefoglalására. A sorrendiségre vonatkozó igen bonyolult szabályrendszer közérthető megfogalmazása az ügyfelek részére nem lesz egyszerű feladat. Ezzel a problémával a megalakult Kommunikációs Bizottságnak kell majd megbirkóznia. A bankok attól tartanak, hogy az IG2 rendszer bevezetésének kezdeti időszakában sok reklamációval kell számolniuk.

- Négy bank részvételével megkezdődött a Magyar Postától a bankokhoz beérkező, de jóvá nem írható készpénz-átutalási megbízások problémájának a megoldása. A cél az, hogy olyan rendszer alakuljon ki, amelyik minden résztvevő számára elfogadható.

3.3 IT Biztonsági Munkacsoport

A munkacsoport májusi ülésén megszületett a döntés arról, hogy 2011-ben is tartanak incidenskezelési gyakorlatot. A COMEX-2011 gyakorlat megtervezésével és lebonyolításával a tagok ismét Dr. Lőrincz Istvánt bízták meg. Elfogadták az általa bemutatott feladatot és eldöntötték, hogy a gyakorlat lebonyolításához ismét az NHBK (Nemzeti Hálózatbiztonsági Központ) Analízis Laborját kívánják igénybe venni. A gyakorlat előkészítő üléseire a nyáron, míg a gyakorlatra szeptemberben vagy októberben kerül sor.

3.4 Bankkártya Munkacsoport

Az Aeroviva, utazásokat szervező cég 2010. decemberi csődje kapcsán szerzett kellemetlen tapasztalatok arra ösztönözték a hazai bankokat, hogy a nemzetközi kártyatársaságok charge back szabályai helyett, belföldi szabályokban állapodjanak meg egymással, és ezt a MasterCard és Visa kártyatársaságokkal is elfogadtassák. A nemzetközi kártyatársaságok előírásai szerint, hazai szabályozás alkalmazására akkor van lehetőség, ha a kialakítandó szabályokat a Magyarországon működő, és a bankkártya üzletágban érdekelt bankok többsége elfogadja. A hazai bankok közötti egyeztetések még nem fejeződtek be.

3.5 Workout munkabizottság

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium felkérésére véleményeztük a vállalatcsoportok csődeljárásának szabályaira készített szakmai koncepciót. A javaslat lényege az volt, hogy ha a gazdálkodó szervezet minősített többséget biztosító befolyással rendelkezik, vagy tényleges vállalatcsoport uralkodó tagja – lehet kezdeményezni a bíróságnál, hogy a csődeljárást az egész vállalatcsoporttal szemben indítsák meg. A munkabizottság felhívta a figyelmet a javaslat veszélyeire, kidolgozatlanságára, s arra is, hogy az összefüggések miatt célszerű az új társasági törvényt megvárni ezzel a felvetéssel.

A Work-out munkabizottság májusi ülésén az új csődeljárási szabályok alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat tekintettük át, s azt, hogy a csalárd csőd jelenségével szemben milyen óvintézkedéssel élhetnek a hitelezők. A csődtörvény módosításával kapcsolatos korábbi írásbeli banki javaslatokat szakértői szinten megküldtük a KIM részére, de a munkabizottság szorgalmazta, hogy készüljön részletesen kimunkált javaslat, amely normaszöveget is tartalmaz, s amelyet hivatalos javaslatként is megküldünk a Csődtörvény módosításához.

3.6 Humán- és Fizikai Biztonsági munkacsoport

A munkacsoport ülésének középpontjában a bankrablási helyzet elemzése állt. A BRFK-tól meghívott előadó javuló statisztikáról számolt be, amelyben meghatározó volt, hogy számos sorozatrablót fogtak el. Nehézséget jelent a rendőrség számára, hogy az elkövetett bankrablások adataiból alig rajzolódnak ki tendenciák: sem a megtámadott intézmény nagyságát, fizikai helyét, az elkövetés idejét, az örök számát tekintve, sem az elkövetők korát, foglalkozását, motivációt vizsgálva nem lehet tipikus elkövetési módokra következtetni. Inkább érdekességként került említésre, hogy több csődbejutott vállalkozó e módszerrel próbált segíteni nehéz anyagi helyzetén.

Az ülésen szóba került az ORFK és a Bankszövetség megújított Együttműködési Megállapodása is, amely a fizikai biztonsági kérdések mellett már az egyéb csalások és az informatikai biztonsági kérdéseire is nagyobb súlyt helyez.

3.7 Compliance Munkacsoport

A Munkacsoport májusi ülésére meghívtuk Wermeser Zsoltot, a PSZÁF Piacfelügyeleti Igazgatóságának ügyvezető igazgatóját és Szeniczey Gergőt, a Piacellenőrzési Főosztály vezetőjét, akik bemutatták az Igazgatóság feladatait, és ismertették a compliance területtel szemben megfogalmazott felügyeleti elvárásokat. Hangsúlyozták, hogy tapasztalataik szerint a compliance akkor lehet sikeres, ha a szervezeten belül komolyan veszik, és ezt tükrözi ennek a területnek a szervezeti struktúrában való elhelyezkedése. Óriási fejlődést tapasztaltak a compliance-kultúra területén a bankok tekintetében, de még mindig nagyok a szektorok közötti különbségek. Azt tervezik, hogy a brit felügyelethez, az FSA-hez hasonlóan oktatási anyagokkal segítik majd e tevékenység színvonalának emelését.

3.8 Pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni Munkacsoport

Az EU-USA terrorizmus elleni konferenciáját a Parlamentben tartották, amelyen előadott a Munkacsoport vezetője, és amelyre meghívást kaptak más bankok képviselői is. Sor került továbbá egy konzultációra a privátszektoralal is. Szó volt a szankciós listák alkalmazásának

nehézségeiről: az OFAC és a US Treasury képviselői is egyetértettek abban, hogy azonos sztenderdekre lenne szükség.

A Munkacsoport javaslatára kezdeményeztük, hogy a Bankárképző és a Bankszövetség közösen indítson egy vizsgával és oklevéllel záródó rendszeres pénzügyi szakértői kurzust, amelyet a szakma az ilyen munkakört betöltőkkel szembeni feltételként ismerne el.

3.9 Ad hoc munkabizottság a devizahitelek megmentésével kapcsolatos kormányzati programhoz kapcsolódóan

Az április 1-i bankszövetségi vezetői értekezleten megismert kormányzati cselekvési program végrehajtási feladatainak előkészítésére ad hoc munkabizottságot hívtunk össze a lakossági hitelezésben érintett nagybankok jogászaiból.

A cselekvési program egyes pontjait tárgyalta meg a munkabizottság és megállapította, hogy a deviza-hitelek részére bevezetendő gyűjtőszámla bonyolult, és részleteiben is átgondolandó konstrukció. Az állami kezességvállalásra vonatkozó jogszabályi előírások miatt szabályozási kényszerek lehetnek. Jogos igény lenne, hogy a szerződések tömeges módosítása minél egyszerűbb módon, kis költséggel történjen meg. A banki és költségvetési érdekek viszont azt indokolják, hogy biztonságosan végrehajtható, jogi kétségeket nem támasztó módon történjen meg a szerződésállomány átstrukturálása.

MELLÉKLET

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS:

SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET – AZ EBF BANKFELÜGYELETI BIZOTTSÁGÁNAK A TEVÉKENYSÉGE

1. A tőkekövetelmény és likviditás-szabályozással (Bázel III) kapcsolatos fejlemények

1.1 A Bázeli III dokumentum¹ újabb változata

Június elején a Bázeli Bizottság közreadta a Bázel III szabályozás újabb változatát, amely kisebb módosításokat tartalmaz a 2010. decemberi dokumentumhoz képest. A Bizottság a partnerkockázat tőkekövetelményét véglegesítette, s a felülvizsgálat során némileg módosított a hitel érték kiigazítás (CVA²) kezelésén, amely azt a kockázatot ragadja meg, ami a partner hitelminőségének a romlásából származik. (A válság során a partnerkockázattal kapcsolatos veszteségek kétharmada a - Bázel II szabályozás által nem kezelt - CVA-nak volt betudható, s csak egyharmad származott a partner tényleges bukásából.) A decemberi dokumentum a CVA kockázat tőkekövetelményének a meghatározására egy sztenderd és egy fejlett módszert tartalmaz. A 2011 első negyedévében végzett hatásvizsgálat azt mutatta, hogy a sztenderd módszer szerint számított tőkekövetelmény túlságosan büntető lehet az alacsony minősítésű partnerekkel kötött, hosszú lejáratú ügyletek esetében. Annak érdekében, hogy csökkentse a CCC minősítésű partnerek sztenderd és fejlett módszerrel számított tőkeszükséglete közötti különbséget, a Bizottság 18%-ról 10%-ra csökkentette a sztenderd módszer vonatkozó súlyait. Egyéb tekintetben nem változtattak a partner- és CVA kockázat kezelésén a decemberi javaslatához képest. A Bizottság úgy becsli, hogy a CVA kockázatra bevezetendő tőkekövetelmény megduplázza a partnerkockázat Bázel II szabályozás szerinti tőkekövetelményét, amely csak a partner default-ját vette figyelembe.

A Bizottság még felülvizsgálja a központi elszámoló partnerekkel (CCPs) szembeni kockázat tőkekövetelményét is, s várhatóan az év végéig történik meg a 2010. decemberi dokumentum véglegesítése.

1.2 A rendszerszempontról fontos globális bankok (G-SIBs)³ szabályozása

---

¹ Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems

² Credit Valuation Adjustment

³ Global Systemically Important Banks

A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság jegybankelnökökből és felügyeleti vezetőkből álló testülete (GHOS⁴) június 25-i ülését követően bejelentette, hogy konzultációs dokumentumot adnak ki a rendszerszempontról fontos globális bankok szabályozásáról. A dokumentum kitér a rendszerszempontról fontos intézményi kör beazonosításának a módszertanára, a szabályozói többlettőke követelményekre, illetve a szabályozás bevezetésének az ütemezésére. A dokumentumot július végén bocsájtják konzultációra, majd átadják a Pénzügyi Stabilitási Tanácsnak, amely globális szinten felelős a rendszerszempontról fontos intézményekkel kapcsolatos kockázatok csökkentéséért.

A G-SIBs nagyobb kockázatviselő képességét egy progresszív, közöségi részvénytőkével (Common Equity Tier1 (CET1)) teljesítendő, pótlólagos tőkekövetelménnyel kívánják biztosítani, melynek mértéke 1%-tól 2,5 %-ig terjed a bank rendszerszempontról tekintett fontosságának a függvényében. Hogy a legmagasabb tőkekövetelménnyel sújtott bankokat visszatartsák a materiális növekedéstől, további 1%-os többlet tőkekövetelmény írható elő. A fenti előírásokat 2016 és 2018 között fokozatosan vezetik be, és 2019. január 1-től alkalmazzák teljes körűen.

1.3 Jelentő táblák a Bazel III bevezetéséről

A Bázeli Bizottság (BB) egy jelentő táblarendszert publikált, amelynek célja a Bazel III szabályrendszer bevezetésének a megfigyelési periódus alatti nyomon követése. A magyarázatok szerint az információgyűjtés lehetővé teszi az LCR⁵, illetve az NSFR⁶ mutatóknak való megfelelés Bizottság általi monitorozását.

Az IBFed⁷ levelet írt a Bázeli Bizottságnak, amelyben felhívta a figyelmet arra, hogy a jelentő táblák kapcsán megfogalmazott célkitűzés – a likviditási mutatóknak való megfelelés monitorozása – ellentétes a decemberi likviditási dokumentumban megfogalmazottakkal, s azt a benyomást kelti, hogy a likviditási mutatók 2015 januárjától változatlan formában kerülnek bevezetésre. A megfigyelési időszak ezzel szemben arra szolgál, hogy megfigyeljék a tervezett sztenderdek pénzügyi piacokra, hitelkínálatra és gazdasági növekedésre gyakorolt hatását a végső szabályozás finomhangolása érdekében.

---

⁴ Governors and Heads of Supervision

⁵Liquidity Coverage Ratio: likviditás lefedettségi ráta

⁶ Net Stable Funding Ratio: nettó stabil finanszírozási ráta

⁷ International Banking Federation: tagjai az Amerikai USA Bankszövetség, az Ausztrál Bankszövetség, a Kanadai Bankszövetség, a Kínai Bankszövetség, az Európai Bankföderáció, az Indiai Bankszövetség, a Japán Bankszövetség, a Koreai Bankföderáció, az Orosz Bankszövetség és a Dél-Afrikai Bankszövetség

Az Európai Bankföderáció (EBF) likviditás kezelési munkacsoportja, összeállította azokat az európai sajátosságokat, amelyeket fel kell vetni az Európai Bankfelügyeleti Hatósággal (EBA⁸) folytatott tárgyalásokon.

2. A Bázeli III európai implementálásával (CRD 4) kapcsolatos lobby tevékenység

Július 20-án az Európai Bizottság nyilvánosságra hozta a CRD 4 szövegére vonatkozó még mindig nem hivatalos javaslatát.⁹ Ezt megelőzően az Európai Bankföderáció (EBF) széleskörű lobby tevékenységet folytatott, a szabályozás tartalmának a befolyásolása érdekében.

2.1 EBF magas szintű levél a CRD 4-hez – Találkozó az EU Bizottság illetékeseivel

Az EBF a Bizottság előzetes anyagának az ismeretében magas szintű, (az alapelveket érintő) levelet írt a CRD 4-gyel kapcsolatban. A Bankföderáció véleménye szerint a szabályalkotás során az alábbi alapelveket kell szem előtt tartani:

- ↳ *A szabályozásnak tekintettel kell lenni az általa kiváltott hatásokra.* Egyes hatóságok értelmezése szerint a likviditás lefedettségi rátát a megfigyelési időszakot követően 2015 elejétől változatlan formában fogják bevezetni. Ugyanakkor az EBF úgy véli, hogy az LCR végső tartalmát az összegyűjtött gyakorlati tapasztalatok birtokában kell majd kialakítani.
- ↳ *Figyelembe kell venni az európai piaci sajátosságokat.* A jelenlegi szabályozási javaslat az európai bankok szemszögéből számos területen versenyhátrányt jelent, ideértve a jelzáloghitelezést, a hitel érték kiigazítást (CVA), a vállalati betétek kiáramlási arányát, a szoftverek kezelését, valamint az export-finanszírozást.
- ↳ *Az új szabályok bevezetésekor elégséges felkészülési időt, illetve a korábbi kibocsátások kezelésére (grandfathering) megfelelő átmeneti szabályokat kell biztosítani.*

A levél azt is kiemeli, hogy a rövid távú likviditási követelmények tekintetében különös óvatossággal kell eljárni. A csoporton belüli likviditás kezelés szabályozásánál figyelembe kell venni a nagykockázat kezelési szabályokat, míg a fedezett kötvények esetében a jogi előírásokat. Az EBF egyetért azzal a javaslattal, amelynek értelmében az intézmények maguk határozzák meg a magas, illetve a különösen magas likviditású, illetve hitelminőségű eszközöket.

Bár az EBF teljességgel támogatja az egységes európai szabálykönyv kialakítását a jelzáloghitelezés területén tervezett loan to value (LTV) korlátozás bevezetését nem tartja megfelelő megoldásnak, ezért a kihagyását javasolja.

---

⁸ European Banking Authority

⁹ A javaslatot tartalmilag a következő negyedéves jelentésünk tárgyalja.

Válaszában az illetékes biztos kifejezte arra vonatkozó igényét, hogy a továbbiakban is tájékoztatást kapjon a Bázeli III szabályozás esetleges nem kívánt következményeiről, a KKV hitelezésre gyakorolt kedvezőtlen hatásáról. Ugyanakkor világossá tette, hogy a CRD 4 szövegezésekor nem akarnak eltérni a Bázeli Bizottság döntéseitől, és biztosítani kívánják, hogy más joghatóságok is ugyanígy járjanak el.

Az EBF levél kapcsán a Bankfelügyeleti Bizottság (BSC) elnöke és az EBF titkárságának a képviselői találkoztak az Európai Bizottság illetékeseivel. A megbeszélésen azt a tájékoztatást kapták, hogy a CRD 4 Bizottságon belüli (Inter-Services) egyeztetése megkezdődött, a javaslat hivatalos publikálása július végére, vagy szeptember elejére várható. Bár ez a CRD 4 szövegében nem feltétlenül fog tükröződni, a megfigyelési időszakot a Bizottság is teljes mértékben a likviditási követelmények tesztelésére kívánja felhasználni. A szöveg semmiképp sem tekinthető véglegesnek, a fedezett kötvények kezelésének a megváltoztatását javasolni fogják a Bázeli Bizottságnak.

A BSC elnöke szóba hozta, hogy a jelzáloghitelezés kezelése az európai bankoknak komoly versenyhátrányt jelent az USA bankokhoz képest, melyek a jelzáloghiteleket kivihetik a mérlegeikből. A tervezett követelmények paradox helyzetet teremtenek; a betéteiket jelzáloghiteleként kihelyező bankoknak egy komplexebb és kockázatosabb üzleti modellre kell áttérniük. Az EU Bizottság azt javasolta, hogy a bankok gyűjtsenek adatokat annak alátámasztására, hogy a bevált üzleti modellben nem jellemzők a nagy kiáramlások. Hasonlóan fontos volna, hogy a Bázeli Bizottság – amely munkabizottságot hozott létre az exporthitelekkel kapcsolatban – meggyőző adatokat kapjon. Az Európai Bizottság érti az export hitelek, illetve a szoftver eltérő kezelésével kapcsolatos versenysemlegességi problémákat. Az áttételi ráta véleményük szerint a tőkekövetelményeket és likviditási előírásokat teljesítő bankoknál nem okozhat gondot, legfeljebb csak azoknál, ahol magas a nulla kockázati súlyú eszközök aránya.

Az EU Bizottság képviselői kiemelték. Hogy az USA szabályozó hatóságok számos alkalommal hangsúlyozták, hogy elkötelezettek a Bázeli III bevezetése mellett. A BB sztenderd bevezetési csoportjára kiemelkedő szerep vár az új szabályozás világszintű egységes bevezetésében.

2.2 Az EBF az új szabályozás export-finanszírozásra gyakorolt hatásáról

Az EBF-ben komoly aggodalmat kelt, hogy a Bázeli III. szabályozás visszaveti a kereskedelem-, illetve az export-finanszírozást, s ezáltal szembemegy a világgazdaság fellendítésére irányuló törekvésekkel. A kérdéskörben az EBF szakértői mélyreható elemzést végeztek, melynek eredményét (position paper) eljuttatták a Bázeli Bizottságnak, illetve az illetékes európai intézményeknek és személyeknek. Az EBF javaslatai az alábbiakra koncentrálnak:

- ↳ Alapos vizsgálatot igényel, hogy az áttételi ráta bevezetése milyen hatással lesz a kereskedelmi és export hitelek hozzáférhetőségére.
- ↳ Figyelembe kell venni az exporthitelek tényleges likviditási jellemzőit (készpénz befolyás, visszafizetések, le nem hívott hányadok).

↳ A Bázeli III szabályok bevezetése során globális versenysemlegességet kell biztosítani, különös tekintettel annak a harmonizálására, hogy a központi bankok refinanszírozzák az export hiteleket.

Az export finanszírozás kezelésénél azt is figyelembe kell venni, hogy jelentős hányada a nemzeti hitelbiztosító intézmények által garantált, vagy biztosított.

2.3 A BusinessEurope és az EBF közös levele a CRD 4-ről és a likviditási rátákról

A BusinessEurope és az EBF közös levelet írt a Belső-piaci Biztosnak a tervezett likviditásszabályozás nem szándékolt hatásairól. A levél hivatkozik a CEBS által végzett hatásvizsgálatra, amely szerint az új likviditási szabályok bevezetése 1.800 milliárd EUR hosszú lejáratú és további 1.000 milliárd rövid lejáratú pótlólagos finanszírozást tesz szükségessé. (Ezek az összegek hozzávetőleg az EU GDP 15 illetve 8%-át jelentik.) Leszögezi, hogy bár a likviditás szabályozás célja támogatható, az elfogadott módszertan és kalibráció még koránt sem kidolgozott. A szabályozás jelenlegi formájában kifejezetten hátrányosan érintené a KKV-k, a helyi önkormányzatok, a kereskedelem, és az export finanszírozását, valamint a projekt alapú infrastruktúra-fejlesztést. Visszavetné a kereskedelmi papírok kibocsátását és a vállalati kötvény piacot és általános kamatemelkedést eredményezne az üzleti szférában. Ezért a nem kívánt hatások elkerülésére a levélírók kérik, hogy a készülő európai szabályozásba egyelőre ne kerüljenek bele kötelező likviditási minimum követelmények. A CRD 4-nek nem kell kitérnie a számítással kapcsolatos részletekre, csupán a jelentési kötelezettségeket kell meghatározni. A megfelelő likviditási előírásokat a megfigyelési periódus tapasztalatai alapján kell véglegesíteni, figyelembe véve, hogy a likviditási és finanszírozási feltételek hogyan reagálnak a többi szabályozási változásra.

2.4 Az Olasz Bankszövetség javaslata a KKV-knak nyújtott hitelek „kiegyensúlyozási tényezőjére”

Az Olasz Bankszövetség azt javasolta, hogy a Bázeli III szabályozás eredményeként bekövetkező tőkekövetelmény növekmény (31,25%) ellensúlyozására a KKV-knak nyújtott hitelek esetében vezessenek be egy 76,19% %-os tényezőt a kockázattal súlyozott eszközök korrekciójaként.

Az EBF végrehajtó Bizottsága úgy ítélte meg, hogy célszerűbb volna, ha az KKV-k hitelezésének a fenntartását biztosító javaslatot maguk az SME érdekképviselők nyújtanák be az illetékes EU hatóságoknak.

Az unió megfelelő testülete (DG Enterprise and Industry) ugyanakkor egy alternatív megközelítést alkalmaz: vagy a KKV hitelek (1 millió EUR alatt) szűkebb körében alkalmazott súlyát szállítanak le 75%-ról 50%-ra, vagy a KKV hitelek maximális összeghatárát emelnék meg 3-5 millió EUR-ra.

2.5 Direktíva, vagy rendelet - Vita az Egységes Európai Szabálykönyvről

Hét tagország (Bulgária, az Egyesült Királyság, Észtország, Litvánia, Spanyolország, Svédország és Szlovákia) levelet írt biztosoknak, amelyben azt kérik, hogy az Európai Bizottság fontolja meg még egyszer a Bázeli III egyezmény - direktíva helyett - rendeleti formában való implementálását. A rendelet (az Egységes Európai Szabálykönyv) megakadályozná, hogy ezek az országok az egyezményben kialakodtnál szigorúbb szabályokat vezessenek be, szorosabb határidőkkel. Az aláírók úgy gondolják, hogy a Bizottság által támogatott megoldás ellentétes a Bázeli alapelvvel (az előírások minimum követelményként kezelendők, az egyes joghatóságok mindig alkalmazhatnak szigorúbb szabályokat) és korlátozza az egyes tagországok hatóságait, hogy piaci, vagy makroprudenciális okokból pótlólagos szabályokat vezessenek be.

Öt másik tagország (Ausztria, Dánia, Franciaország, Luxemburg és Németország) ugyanakkor nem ért egyet a fenti állásponttal, s a Bizottság által követett megközelítést (rendelet+direktíva) valamint az Egységes Európai Szabálykönyvet támogatja. Véleményük szerint a CRD 4 semmilyen tekintetben nem jelenti a Bázeli III fellazítását, csupán az EU sajátosságokhoz való alkalmazkodást. A prudenciális szempontból szükséges szigorításokat a nemzeti hatóságok elrendelhetik a második pillér, illetve az anticiklikus többlet-tartalék szabályozás keretében. A Bázeli III egyezmény és a meglévő európai szabályok közötti kapcsolat megteremtése (pl. a korábbi kibocsátások kezelése (grandfathering)) az EBA feladata.

Az EBF az azonos versenyfeltételek szem előtt tartásával az utóbbi véleményt támogatja, és a bizottsági pozíció erősítése érdekében levelet küldött, amelyben arra szólítja fel a biztosokat, hogy álljanak ellent minden olyan tagállami törekvésnek, amely az európai szinten egyeztetettől eltérő, nemzeti szintű prudenciális szabályalkotásra irányul.

2.6 A szoftverek szabályozói kezelése

A Bázeli III szabályozás szerint az immateriális javakat az alapvető tőkéből (Core Tier 1 Capital) kell levonni, ami jóval szigorúbb követelményt jelent, mint a jelenlegi szabályozás (az osztókéből való levonási kötelezettség). Így a szoftverek számviteli kezelése különös fontossággal bír. Az európai szabvány a szoftvereket az immateriális javak közé sorolja, míg az USA és a svájci szabályozás a materiális javak (telephelyek, vagyontárgyak, felszerelések) közé, ami jelentős verseny hátrányt jelent az európai bankok kárára.

Mindemellert a Bankfelügyeleti Bizottság Tőkeemfelelési munkacsoportja nem támogatta, hogy az EBF a szoftverek korábrbitól eltérő kezelését kezdeményezze, mert

- ↳ a szoftverek piaci értéke valószínűleg alacsony, és
- ↳ a felügyeletek jó eséllyel a konzervatív kezelést írják elő.

2.7 A harmadik országbeli hitelminősítő ügynökségek (HMÜ-k) minősítéseinek a kezelése

A hitelminősítő ügynökségekre vonatkozó EU rendelet szerint - az átmeneti időszak lejártával – csak a rendeletnek megfelelő ügynökségek minősítései vehetők figyelembe a külső minősítések szabályozói célú felhasználásánál. A határidő leteltéig a hatóságok a harmadik országbeli minősítők közül csak Japán esetében ismerték el, hogy szabályozása ekvivalens az unióéval. Ez komoly gondot okozhat az sztenderd módszert alkalmazó európai bankok számára, bár a hatóságok álláspontja szerint döntésükig még használhatók a harmadik országban bejegyzett HMÜ-k által kibocsátott külső minősítések.

A kérdés tisztázása érdekében az EBF levelet írt a Bizottság, illetve az EBA illetékeseinek.

3. Egyéb szabályozási események

3.1 Az FSB¹⁰ az árnyék banki tevékenységről

A G20 országok szülői csúcstalálkozójának javaslata értelmében a Pénzügyi Stabilitási Tanács munkacsoportot alakított az árnyékbanki tevékenység vizsgálatára. Indításként az FSB az alábbi témaköröket ajánlotta a munkacsoport vizsgálatának a tárgyául:

- ↳ Az árnyék bankrendszer definiálása, határainak, tartalmának a meghatározása,
- ↳ Az árnyék bankrendszer vizsgálatának a lehetséges megközelítései,
- ↳ Különböző felügyeleti intézkedések kidolgozása az árnyék banki rendszerből származó rendszerkockázat és szabályozói arbitrázs kezelésére.

A témakörben áprilisban az FSB a téma hatókörét meghatározó dokumentumot bocsátott ki, amelyre május közepéig várta a véleményeket. A dokumentum azokra a tevékenységekre szűkítené az árnyék bankrendszer határait, melyek lejáratilikviditási transzformációt, tőkeáttételt, illetve hitelkockázatot jelentenek.

Az alapdokumentumra adott válaszában IBFed hangsúlyozza, hogy az árnyék bankrendszer kiépülése a bankszabályozás nem szándékot következménye, s nem helyes, ha az FSB elhamarkodott lépéseket tesz az árnyékbanki tevékenység megregulálására. A levél leszögezi azt a hét alapelvet – a piac kiegyensúlyozott működésének a támogatása, a szabályozás megkettőzésének az elkerülése, a gazdasági hatások minimalizálása, az azonos verseny-feltételek biztosítása, a transzparencia növelése, a felügyeletre irányultság és a pénzügyi stabilitás védelme – amelyet kiindulópontként kell tekinteni a szabályozásnál. Az azonos versenyfeltételek biztosítása érdekében valamennyi árnyékbanki tevékenységet a bankokkal azonosan kell szabályozni. Az árnyék bankrendszer szigorú szabályozása ugyanakkor a hitelkínálat további visszaesését, a gazdasági fellendülés visszavetését

¹⁰ Financial Stability Board: Pénzügyi Stabilitási Tanács

eredményezheti. Mindez felveti a bankszabályozás holisztikus szemléletű újragondolásának az igényét.

3.2 A 2011-es európai stressz teszt eredményei

Az Európai Bankfelügyeleti Hatóság július közepén hozta nyilvánosságra a 21 országra és 90 bankra kiterjedő, 2011-es európai stressz teszt eredményeit. A teszt célja az volt, hogy felmérje a bankok ellenálló képességét egy kedvezőtlen, de elképzelhető scenárió bekövetkeztével kalkulálva. (A teszt során az alapszenárióhoz képest 4 százalékpontos GDP elmaradást feltételeztek, s ország specifikus sokkokkal – ingatlanáresés, kamatlábváltozás, országkockázat megemelkedés – is számoltak.) A 2011-es teszt során az EBA lehetővé tette az év első négy hónapjában elért tőkenövekedés figyelembe vételét, ami tőkehelyzetük megerősítésére ösztönözte a bankokat.

A stressz teszt eredményei szerint:

- ↳ A 2010 év végi helyzetet figyelembe véve 20 bank került volna kétéves időhorizonton az 5%-os alapvető tőkemegfelelési mutató (Core Tier 1 Ratio (CT1R)) alá. A hiányzó tőke 26,8 milliárd eurót tett volna ki.
- ↳ 2011 januárja és áprilisa között a résztvevő bankok nettó tőkéje mintegy 50 milliárd euróval nőtt.
- ↳ A 2011. április végéig bekövetkezett tőkenövekedést figyelembe véve:
  - Két éves időhorizonton már csak 8 bank került az 5% CT1R küszöb alá, 2,5 milliárd euró tőkehiánnyal.
  - 16 bank CT1R mutatója volt 5% és 6% között.
- ↳ A kedvezőtlen scenárió megvalósulása esetén a bankok jelentékeny veszteségeket szenvednének, mindkét évben 200 milliárd euró céltartalékot kellene képezniük. A magas céltartalékolás romló profitabilitással járna, mind a nettó kamatjövedelem, mind a céltartalékolás előtti jövedelem durván egyharmaddal csökkenne a 2009 évi szinthez képest.

Az eredmények alapján az EBA kiadta az első formális ajánlását (formal recommendation), melynek értelmében a nemzeti felügyeleteknek az 5 % alatti CT1R mutatóval rendelkező bankokat fel kell szólítaniuk tőkehelyzetük azonnali rendezésére. Az EBA ugyanakkor megjegyezte, hogy ez nem elégséges valamennyi sérülékenység hatékony kezelésére. Ezért azt is javasolta, hogy a nemzeti felügyeletnek követeljék meg azoktól a bankoktól amelyek CT1R mutatója meghaladja ugyan az 5%-ot, de közel van ahhoz, illetve amelyek jelentős kockázati kitettséggel bírnak a stressz helyzetben lévő országokban, hogy tegyenek lépéseket tőkehelyzetük megerősítésére. Ilyen lépés lehet az osztalék fizetés korlátozása, a tőkeáttétel csökkentése, új tőke kibocsátása, vagy az alacsonyabb minőségű tőke CT1 tőkév alakítása.

Az érintett bankoknak három hónapon belül (2011. október 15-ig) meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket, míg a nemzeti felügyeleteknek 2011. október 31-ig kell beszámolót készíteni az EBA-nak.

Az EBA figyelemmel kíséri javaslatainak a megfogadását és 2012 februárjában és júliusában jelentést készít az előrehaladásról.

Az EBA szerint a 2011-es stressz teszt a korábbiakban példátlan nyilvánosságot biztosít a bankok kockázati kitettségéről és tőke szerkezetéről, ami lehetővé teszi a befektetők az elemzők és a többi piaci szereplők számára, hogy megfelelő információkon alapuló ítéletet alkossanak az európai bankszektor stabilitásáról.

Ugyanakkor az Európai Bankföderáció szakértői ellenezték az egyedi banki eredmények nyilvánosságra hozatalát, hiszen a szélsőséges forgatókönyv alapján mutatkozó tőkehiány - kellő szakértelem hiányában - téves következtetések levonására készíthet.

3.3 ECON szavazás a befektető védelmi direktíváról

Az Európai Parlament Gazdasági Bizottsága (ECON) április 13-án szavazott a befektető védelmi direktíva módosításáról. A szavazás eredménye szerint az Európai Bizottságot megbíznák, hogy vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy a befektető védelmi rendszereket biztosítási rendszerekkel váltsák fel, vagy egészítsék ki. A kollektív befektetési alapokat (UCITS) kizárnák a befektető védelmi direktíva hatóköréből, azzal, hogy a Bizottság tegyen javaslatot a UCITS direktíva módosítására a letétkezelők kötelezettségeit illetően. Ugyanakkor a direktíva hatókörét kiterjesztenék a rossz tanácsadással (bad advice) szembeni védelemre, míg az értékhatárt 100.000 euróra emelnék. A tagállamok közötti kölcsönzési mechanizmust egyelőre elvetették, alkalmazásához néhány pótlólagos feltételt támasztanak.

Mivel a parlamenti és a tanácsbeli (tagországi) álláspontok egyelőre nagymértékben különböznek a direktíva elfogadása rövidtávon kevésbé valószínű.

A befektető védelmi direktíva rossz tanácsadásra való kiterjesztése kapcsán az EBF levelet írt a témában leginkább érdekelt parlamenti képviselőknek, bemutatva az ötlettel kapcsolatos problémákat. A levél rámutat a betétbiztosítási és a befektető védelmi rendszerek közti legfontosabb különbségekre. A befektető védelmi rendszerek sohasem azt célozták, hogy megvédjék az ügyfelet értékpapírjainak az elértéktelenedésétől, hanem azt, hogy védelmet nyújtsanak a szolgáltatók csalásai, az értékpapírok eltűnése ellen. A védelem rossz tanácsra való kiterjesztése nem illik bele ebbe a koncepcióba, ráadásul a befektetési tanácsadást a MiFID szabályozza, a szerződéses felelősség keretébe utalva a rossz tanácsadást. A szerződéses felelősség szabályozása ugyanakkor nem tárgya az európai jogharmonizációnak, tagállami hatáskörbe tartozik, a szerződéses kötelezettségek kikényszerítése a nemzeti bíróságok feladata. A rossz tanácsadás csak az Egyesült Királyságban tartozik a befektető védelem alá, a modell európai szintű átvétele nem kívánatos, s az eltérő jogrendek miatt nem is lehetséges. Ráadásul komoly nehézségeket okozna a rossz tanácsadás definiálása (gyakorlati beazonosítása), illetve az általa okozott kár nagyságának a meghatározása.

3.4 A COREP felülvizsgálata

Április végén az EBA publikálta a közös jelentési keretekre vonatkozó dokumentum felülvizsgált változatát (COREP rev.3), amely figyelembe veszi tőkekövetelmény direktíva 2010. november 24-én elfogadott módosításait (CRD 3).

A táblázatokban végrehajtott módosítások a következőket tükrözik:

- ↳ Az értékpapírosítás (ideértve az újra-értékpapírosítást) megváltozott kezelését a banki és a kereskedési könyvben,
- ↳ A piaci kockázatokra vonatkozó új szabályokat (belső modell használat, stressz VAR),
- ↳ A teljesítési kockázattal kapcsolatos követelmények kiterjesztését a banki (non trading) könyvre.

Az új táblarendszert 2011. december 31-től kell alkalmazni.

Az EBA jelenleg a tőkekövetelmény direktíva (2006/48/EC) 74 (2) cikkelyének megfelelően olyan technikai szabványt dolgoz ki, amely biztosítja az egységes (tartalom, formátum, gyakoriság, határidő) jelentési kötelezettségeket az unión belül.

4. További EBF és EBIC¹¹ fejlemények

4.1 Az EBF új elnökének a közleménye

Christian Clausen, az EBF januárban megválasztott új elnöke áprilisban közleményt (policy statement) adott ki, amelyben felvázolta a kétéves elnöki periódusának a fő prioritásait. Az EBF alapvető célja a döntéshozókkal, a vállalatokkal és a polgárokkal való együttműködés a gazdaság rugalmassága és növekedése érdekében. Feltétlenül hozzá kíván járulni a tőke- és likviditás szabályozás nemzetközi sztenderdjeinek a kidolgozásához, az új felügyeleti struktúra működtetéséhez, illetve a válságkezelés európai kereteinek a kialakításához. Fontos, hogy a stabilitást szem előtt tartva helyes egyensúly alakuljon ki a tőkenövekedés, a likviditási követelmények és a hitelezési kapacitás között. Az EBF helyesnek tartaná, ha több rendszeres egyeztetés lenne a döntést hozók, a felügyelők, a szabályozók, a hitelintézetek és a fogyasztók képviselői között a konstruktív és gyakorlatias megoldások kialakítása érdekében.

Az EBF hagyományosan támogatja az erős felügyeletet, így hozzá kíván járulni az új felügyeleti hatóságok - különösképp az EBA - sikeres működéséhez. Az új felügyeleti struktúra megkívánja a nemzeti felügyelők közötti hatékony együttműködést, elősegíti az új szabályozás egységes bevezetését, az azonos versenyfeltételek biztosítását. Az EBF úgy véli, hogy az erős felügyelet és a hatékony válságkezelési mechanizmusok enyhíthetik a rendszerszempontról fontos intézmények (SIFIs) szabályozására irányuló törekvéseket.

Középtávon továbbra is kiemelt cél a pénzügyi szolgáltatások európai integrálása. Ennek hiányában - azaz, ha a nemzeti szabályozás jut érvényre az európai helyett - az

¹¹ European Banking Industry Committee: az európai pénzügyi érdekképviselői szervezetek közös bizottsága

európai gazdaság lesz gyengébb. Ugyanakkor vigyázni kell arra, hogy a gazdasági környezet ne váljon túlszabályozottá, mert az káros következményekkel járna a gazdasági szereplőkre.

A bankszakma alapja a bizalom és az átláthatóság, ami a válság nyomán némileg megrendült. A helyreállítás időigényes, de az EBF eltökélt a bankszektor biztonságának és rugalmasságának a megerősítésében.

4.2 Találkozó az Európai Rendszerkockázati Tanács képviselőivel

Az Európai Bankföderáció küldöttsége májusban találkozott a 2011 januárjában felállított Európai Rendszerkockázati Tanács (European Systemic Risk Board (ESRB)) képviselőivel. Az ESRB mellett egy jelenleg 25 fős titkárság működik, főként ECB-s alkalmazottakkal. Munkájuk középpontjában a rendszer szintű kockázatok kialakulásának a megakadályozását szolgáló eszközrendszer kialakítása áll. (Ez véleményük szerint mintegy 2 évet vehet igénybe.) Ezen túl aktívan részt vesznek a stressz tesztek kidolgozásában, illetve az anticiklikus többlettartalék szabályozás kialakításában. Ugyanakkor direkt módon nem vesznek részt a CRD 4-gyel, a válságkezelési keretek kialakításával, illetve a rendszer-szempontról fontos intézmények szabályozásával kapcsolatos munkálatokban.

Az ESRB a rendszerkockázatok figyelésére egy legalább kétszáz elemű indikátorrendszert kíván kialakítani olyan kulcsmutatók meghatározásával, amelyek a szükséges beavatkozások alapjául szolgálhatnak. Az ESRB felfogásában a nemzeti felügyelet nem csak a 2. pillér keretében írhatnak elő többletkövetelményeket, hanem a pénzügyi rendszer sebezhetőségét tapasztalva közvetlenebb módon is közbeléphetnek (LTV értékek, illetve kockázati súlyok előírása). Az ESRB az elemzéseikhez szükséges adatokat jellemző módon a nemzeti felügyelektől és az európai felügyeleti hatóságoktól (ESAs) kapja, ideértve az egyes intézmények egyedi adatait is. Ha további információkra lesz szüksége, azt ad hoc kérdőíves felmérés útján szerezheti be.

Az ESRB a rendszerszempontról fontos intézmények (SIFIs) kezelésének globális kereteit megfelelőnek találja, nem lát szükségesnek külön európai szabályozást. Ugyanakkor támogatja a SIFIs 3 százalékpontos többlettőke követelményét, illetve az ennek növelésére lehetőséget adó nemzeti diszkréciót.

4.3 EBF vélemény a betétbiztosítási direktíva parlamenti módosításához

Az EBF részletes véleményt és szavazólistát készített a betétbiztosítási direktíva európai parlamenti módosításához.

Az EBF támogatta:

- ↳ a szabályok harmonizálásának, illetve az azonos versenyfeltételek megteremtésének a szükségességét,

- ↳ hogy az ex-ante finanszírozás alapjául ne a direktíva hatálya alá tartozó összes, hanem csak a ténylegesen védett betétállomány tartozzon, illetve hogy alakítsanak ki egy sztenderdizált módszert a kockázatalapú díjfizetés bevezetéséhez,
- ↳ hogy az egyes betétbiztosítási rendszereknek nagyobb működési szabadsága legyen,
- ↳ illetve a betétbiztosítás hatókörének a további egyszerűsítését.

Ugyanakkor kifogásolta:

- ↳ az alapok feltöltésének a védett betétek 1,5%-ában meghatározott célszintjét és az éves hozzájárulásokat,
- ↳ a helyi (ön)kormányzati betétek biztosítás alá vonását, amely túlságosan bonyolulttá tenné a rendszereket,
- ↳ a kifizetési idő irreálisan rövid szabályozását,
- ↳ illetve az 5000 eurós előzetes kifizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezést.

Ugyanakkor Franciaország, Németország, az Egyesült Királyság és Ausztria közös dokumentumban nyilvánította ki, hogy az alapok harmonizált feltöltési célszintje sem nem hasznos, sem nem hatékony és számos aggályt ébreszt.

4.4 EBIC vélemény a válságkezelési keretéről

Az Európai Bizottság bankválság-kezelési munkadokumentumára az EBF mellett az EBIC külön is válaszolt.¹² Az EBIC főbb megállapításai a következők:

- ↳ A válságkezelési kereteket globálisan kell bevezetni az azonos versenyfeltételek biztosítása érdekében.
- ↳ A válságkezelési eszközök és hatáskörök használatánál vezérelvként kell alkalmazni az arányosság elvét.
- ↳ A válságkezeléssel kapcsolatos hatásköri megosztások nemzeti diszkréció tárgyát kell képezniük.
- ↳ A megelőzési, a korai beavatkozási és válságkezelési intézkedéseket kiváltó (triggers) eseményeknek világosnak átláthatónak és jogilag egyértelműnek kell lenniük.
- ↳ A válságkezelés különböző fázisaiban alkalmazott intézkedéseknek a szabályszerűséggel arányosnak, illetve a bank üzleti modelljéhez illeszkedőnek kell lenniük.
- ↳ A válságkezelési alaphoz való hozzájáruláson túl nincs helye egyéb nemzeti bankadók bevezetésének, illetve fenntartásának.

5. EBF Munkabizottságok

5.1 Kommunikációs Bizottság

Az Európai Bankföderáció Kommunikációs Bizottsága több hónapi egyeztetés és előkészítés után Június 10-án ismertette az EBF kommunikációs stratégiájára vonatkozó javaslatát a Végrehajtó Bizottsággal. Az előterjesztés az EBF működési

---

¹² Az EBF válaszában az ismertetését lásd a 2011 első negyedéves jelentésünkben..

elveinek, valamint az európai bankszektor helyzetének felmérése alapján, az egyes tagországok véleményét bekerve, arra a következtetésre jutott, hogy az európai bankföderációnak a nemzetközi pénzügyi és gazdasági válság kezdetét követő 3 év után egy új és sokkal határozottabb kommunikációs irányt kell követnie. A Bizottság vállalta azt, hogy a nemzeti igények, javaslatok és észrevételek alapján működteti azt az információs rendszert, amely segít a napi igényeket kielégíteni, továbbá összefoglalja és a Végreható Bizottság elé terjeszti az új kommunikációs stratégia megvalósítására vonatkozó javaslatait. A javaslatok középpontjába az „explain to engage” elvet állítottuk azaz, hogy magyarázd meg és fogadd el magad. A Végreható Bizottság a Kommunikációs Bizottság elnökének mandátumot adott a kommunikációs stratégia irányelveinek kidolgozására.

5.2 Gazdasági és Monetáris Bizottság

A Gazdasági és Monetáris Bizottság júniusi ülésének napirendjén három fontos téma szerepelt. Az első az euro-zóna térségének 2011 évi gazdasági helyzetének alakulására vonatkozó előrejelzések. A bizottsági szakértők egyetértettek abban, hogy a görög, ír és portugál válság valamint az észak-afrikai háborús események miatt a növekedési előrejelzéseket lefele kell módosítani, annak ellenére, hogy a német gazdasági növekedés az elmúlt 5 hónapban örvendetesen erősödött. Az előrejelzés szerint az euro-zóna egészében ez év végére 1,5 %-os GDP növekedés várható. Ennek a témának a keretében részletesen áttekintették a görögországi helyzetet.

A második téma egy kutatási anyagról szóló beszámoló anyag volt, amely a hitelciklusok és a gazdasági növekedés összefüggéseit valamint ennek a makroprudenciális politikára gyakorolt hatását elemezte.

A harmadik téma tárgyalásán meghívottként részt vett az EBF Főtitkára Guido Ravoet is. A téma ugyanis az volt, hogy a gazdasági és monetáris bizottság tevékenységét, hogy lehet jobban hasznosítani az európai bankszektor érdekvédelmi tevékenységének erősítésében és az ezt szolgáló kommunikációban. Megállapodás született arról, hogy az EBF titkársága a bizottság gazdasági előrejelzéseit szélesebb körben ismerteti, továbbá időről időre aktuális lobbitevékenységéhez, az azt erősítő elemzéseket, háttéranyagokat és érvanyagokat kér.

5.3 Jogi Bizottság

Az ülés vendégelőadója Yvan Balensi, az EBIC szakértője volt, aki az európai szerződésjog tárgyában folyó munkálatokat ismertette. A legfontosabb kérdés a majdan megszülető dokumentum műfaja: az Európai Bizottság egy opcionális eszközben gondolkodik – egy a kereskedelemre (adásvétel) korlátozódó közös fogalomrendszerre, azon belül is elsősorban a távkereskedésre. Ezt az elképzelést egyébként a tagállami kormányok többsége ellenzi.

A válságkezelés és a különadók kapcsán a résztvevők arra jutottak, hogy a különadóknak a szektoron belül kellene maradniuk.

A CRD IV várhatóan részben egy direktívában, részben pedig egy rendeletben fog megjelenni. Az előbbi tekintetében az ún ‘gold plating’-et is definiálni fogják, ez a definíció azonban nem lesz használatos más vonatkozásokban, például fogyasztóvédelmi kérdésekben. A CRD IV-ben várhatóan helyet kap egy *corporate governance*-fejezet is, és az ennek való megfelelés gondot jelenthet a bankoknak: pl. a vezérigazgatói és az elnöki poszt szétválasztása, a betölthető tisztségek számának korlátozása, nem, kor és földrajzi eredet szerinti kötelező diverzifikáció stb.